Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 8 август шанба

Сотувда эркин нархда № 158 (1939)

ИСТИҚЛОЛ ҚАЛҚИЙДИ УЙҒОҚ КЎЗЛАРДА

Широқ уйғонади эркдил сўзларда,
Фароғат сузади уйғоқ кўзларда,
Истиқлол қалқийди ой юлдузларда,
Бу кун тонглар отар,
Озод, бошқача!
Ёшариб кетади кекса-ёшгача!
Чўлпон... эй, наззора «фалаги тоза»
Бу ёрқин давронни қон сиза-сиза,
Томирида олиб келдилар биза,
Бу кун субҳлар кулар хушҳол, бошқача,
Обод чайқалади,
Гулдан тошгача!
Мардона-мардона ўтган ботирлар,
Миллат деб қон туфлаб Усмон Носирлар,
Ана қуёш бўйлаб келаётирлар,
Бу тонг кунлар чиқар
Чақнаб бошқача,
Шодланиб кетади душман-дўстгача!
Етти йил еттита иқлимдай собит!
Халқим мангу ёнсин озодликдай ЎТ!
Минг битта жонимни пойинга тўшаб,
Жаннат боғларининг гулига ўхшаб,
Бу кун тонглар отар,
Шаффоф бошқача!
Тирилиб кетади жисми лошгача!
Широқ уйғонади эркдил сўзларда,
Истиқлол қалқийди уйғоқ кўзларда...

Озода БЕКМУРОДОВА.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ВА СУВ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ ҲУЗУРИДА БОШОҚЛИ ДОН ЭКИНЛАРИ УРУҒЧИЛИГИ РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Бошоқли дон экинларининг ўзимизда етиштирилган уруғларининг мустаҳкам асосини яратиш, республика хўжаликларини бошоқли дон экинлари юқори ҳосилли навларининг сифатли уруғлиги билан кафолатли таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги:

ходимларнинг умумий сони доирасида вазирлик ҳузурида Бошоқли дон экинлари уруғчилиги республика бошқармасини ташкил этсин;

ўн кун муддатда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Бошоқли дон экинлари уруғчилиги республика бошқармаси тўғрисидаги Низомни ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда Андижон дон ва дуккакли дон экинлари илмий-тадқиқот институтининг юридик шахс ҳуқуқига эга бўлган Қорақалпоғистон республика ва вилоятлар филиалларини ҳамда давлат нав синаш участкаларини хўжаликлар негизида ташкил этсин.

Кўрсатиб ўтилган институтнинг Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 25 августдаги 413-сон қарорига мувофиқ ташкил этилган Қорақалпоғистон, Фарғона, Бухоро, Сирдарё, Сурхондарё, Хоразм бўлимлари тугатилсин.

3. Андижон илмий-тадқиқот институтининг филиаллари томонидан давлат илмий-техника дастурлари доирасида бажариладиган илмий-техника дастурларини маблағ билан таъминлаш "Фан" тармоғи бўйича ажратиладиган бюджет маблағлари ва ўз хўжалик фаолияти ҳисобига амалга оширилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб-чиқариш маркази билан биргаликда 1999 йилги илмий-тадқиқот ишлари прогнозида Андижон дон илмий-тадқиқот институти ва унинг филиаллари томонидан тегишли давлат илмий-техника дастурлари бажарилишини назарда тутсин.

5. "Элита" Ўзбекистон-Ирландия қўшма корхонаси ("Элита" ҚК, Самарқанд вилояти) томонидан 1998 йилда бошоқли дон экинларининг 18 минг тонна элита ва суперэлита уруғлари етиштирилганлиги, 1999 йилда уруғ етиштириш ҳажми 32 минг тоннага етказилиши маълумот учун қабул қилинсин.

"Ўздонмаҳсулот" давлат корпорацияси 1999 йил ҳосилидан бошлаб Андижон вилояти хўжаликларидан уруғ сотиб олиш ҳажмини тегишли равишда қисқартирган ҳолда кўрсатилган уруғ миқдорини "Элита" қўшма корхонасидан сотиб олсин.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги 1999 йил ҳосилидан бошлаб бошоқли дон экинлари уруғини Самарқанд вилоятида ишлаб чиқарилган ҳажмни ҳисобга олган ҳолда тақсимласин.

6. Қўшма корхона қатнашчилари бўлган хўжаликларнинг илмий-тадқиқот ишлари олиб бориш мақсадида бошоқли дон экинлари экилган ерларига, ушбу ерлар ер солиғидан озод қилинган ҳолда, илмий муассасалар учун белгиланган солиқ солиш шартлари татбиқ этилсин.

7. Молия вазирлиги Давлат солиқ қўмитаси, Пенсия жамғармаси ва Меҳнат вазирлиги билан биргаликда:

хўжаликларнинг бюджет, Пенсия жамғармаси ва Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси олдидаги қарзларини қайтаришни 1998 йил 1 январдаги ҳолатига кўра пеня ҳисобламасдан 3 йилга кечиктирсинлар;

бюджетга муддатида тўланмаган тўловлар бўйича ҳисобланган пенялар 1998 йил 1 январдаги ҳолатига кўра ҳисобдан чиқарилсин;

Андижон дон илмий-тадқиқот институти филиалларига алмашлаб экиш ва қишлоқ хўжалиги экинлари навини алмаштиришнинг амалдаги схемалари доирасида хўжаликларнинг ҳар бир филиал учун 300 гектаргача ажратиладиган ерлари ер солиғи тўлашдан 1999 йил 1 январдан бошлаб 3 йилга озод этилсин.

8. "Ўздонмаҳсулот" давлат корпорацияси Андижон илмий-тадқиқот институти филиаллари ва нав синаш участкалари ташкил этилган хўжаликларга ва синов ўтказиладиган бошқа хўжаликларга бошоқли дон экинларининг истиқболли ва юқори ҳосилли навлари уруғларини етказиб берсин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликлари Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги билан биргаликда бошоқли дон экинларининг кенг ишлаб чиқариш синови ўтказиладиган хўжаликларни аниқласинлар.

9. "Ўздонмаҳсулот" давлат корпорацияси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари билан биргаликда бошоқли дон экинлари уруғларини қабул қиладиган, сақлайдиган ва сотадиган ихтисослаштирилган дон қабул қилиш корхоналари рўйхатини аниқласин, бошоқли дон экинлари уруғларини эса фақат Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги "Ўздавуруғназоратмарказ"нинг хулосаси бўйича сотсин.

10. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 7 август

7-«Жанубгазқурилиш» бунёдкорлари ўзларининг касб байрамларини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олмоқдалар. Айни кунларда улар кўҳна ва ҳамиша навқирон Урганч шаҳрида 720 ўринли ёпиқ деҳқон бозори мажмуини барпо этишаяпти. Бу иншоот республика мустақиллиги 7 йиллиги шодиёналари арафасида фойдаланишга топширилади.

СУРАТЛАРДА: илғор қурувчилар Пиржон Таржонов ва Ўролбой Ҳусалиев; бозор қурилишидан лавҳа.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

ҚУТЛУҒ БАЙРАМГА ҲОЗИРЛИК

Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг етти йиллиги байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Унда ташкилий қўмита аъзолари, тегишли вазирлик, идора, муассаса ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, мазкур қўмита раиси Исмоил Жўрабеков бошқарди.

Таъкидланганидек, анъанага кўра қутлуғ байрам мамлакатимиз халқ хўжалигининг барча соҳаларида улкан муваффақиятлар билан кутиб олинмоқда. Иқтисодий соҳада салмоқли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Ғалла мустақиллигини таъминлаш йўлида яна бир муҳим қадам ташланди.

Шонли сана муносабати билан республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида бунёдкорлик ишлари авж олиб кетди. Байрам арафасида халқаро аҳамиятга молик Камчиқ довони ер ости йўлининг биринчи навбати қуриб битказилди. Икки буюк ватандошимизнинг таваллуд кунлари муносабати билан Самарқандда Имом ал-Бухорий ҳамда Фарғона ва Қувада Аҳмад ал-Фарғоний улкан ёдгорлик мажмуаларини қуриш ишлари жадал олиб борилмоқда. Кўпгина янги мактаблар, замонавий қишлоқ врачлик пунктлари, уй-жой бинолари, маданий-маиший иншоотлар фойдаланишга топширилмоқда, ичимлик сув ва табиий газ қувурлари тортилмоқда. Савдо шохобчалари, спорт майдончалари, хиёбонлар бунёд этилмоқда.

Байрамнинг асосий тантаналари мамлакатимиз пойтахти — азим Тошкентда ўтказилади. Мажлисда бу ерда бўлиб ўтадиган байрам томошасининг бадиий сценарийси ва уни саҳналаштириш масаласи кўриб чиқилди. Бу ҳақда сценарий муаллифи А.Орипов, бош режиссёр Р.Ҳамидов, "Ўзбекнаво" гастроль-концерт бирлашмаси бош директори А.Назаровнинг ахборотлари тингланди. Байрамга тайёргарлик ишлари қандай бораётгани ҳақида маданият ишлари вазирининг ўринбосари, республика ишчи гуруҳи раҳбари Б.Абдураҳимов, асосий саҳна ва амфитеатрнинг қурилиш ишлари тўғрисида эса "Тошкентуйжойинвестқурилиш" корпорацияси раиси Т.Зокиров ахборот берди.

Вилоятларда байрамга тайёргарлик хусусида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари, Сурхондарё, Самарқанд, Фарғона вилоятлари ҳокимларининг ўринбосарлари маълумот берди. Мажлисда, шунингдек, Тошкент шаҳрида озодалик, санитария-гигиена ишларининг ҳолати тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Бу ҳақда республика бош санитария врачи Б.Ниёзматов ахбороти тингланди.

Қутлуғ байрамга ҳозирлик юзасидан белгиланган барча тадбирларнинг ўз вақтида бажарилиши ва тантаналарнинг кўтаринки руҳда ўтишини таъминлаш юзасидан мажлисда тегишли вазирлик, идора, ташкилотлар раҳбарларига аниқ топшириқлар берилди.

Мажлисда Бош вазир ўринбосарлари А.Азизхўжаев, Л.Аҳметов, М.Усмонов, Р.Юнусов, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов қатнашди.

(ЎзА)

✻ «Халқ сўзи» йўлланмаси билан ✻

ЙЎЛИ РАВОННИНГ — ИШИ РАВОН

ДЕБОЧА

— Айтишларича, уч нарсанинг савоби катта бўлар экан. Бири, солиҳ фарзанд қолдирмоқ. Иккинчиси, илмли шогирд. Ва учинчи амал, равон йўл қолдирмоқ.

Буни эслашимиздан мурод шуки, ўзбеклар азалдан йўлсозлик, шаҳарсозлик, меъморчилик санъатида устоз бўлиб келишган. Бўлмаса, Самарқанду Бухоро, Хива, Қўқон, Тошкент каби тарих тилсимларига гувоҳ шаҳарлар, обидалар бугун сизу биз билан юзлашиб турармиди?! Фақат биз ота-боболаримиз удумидан, санъату ҳунаридан бир-неча вақт атайлаб узиб қўйилдик. Ва ниҳоят истиқлолга мушарраф бўлгач, эл ўз йўлини топиб келажагини тўғри танлай билди. Саодатга юз тутди. Ўзбекистонда боболар мероси қадр топиб, миллий маданият, миллий тарих асослари шакллана бошлади.

Мустақил мамлакатда Буюк Ипак йўли қайта кашф этилди. Шаҳарсозлик, йўлсозлик маданияти борйўғи етти йил ичида шунчалик ривожландики... Тошкент, Самарқанд, Бухоро шаҳарларида ўзбекона шакл-шамойилга эга бўлган ўнлаб маъмурий-маиший бинолар, музейлар, маданият саройлари, кўча ва хиёбонлар, миллий боғлар жаҳон андозалари даражасида таъмирланди. Миллий услуб тўлиқ сақлаб қолинган қадимий зиёратгоҳларга назар солганда эса, қалбинг қувончдан ҳапқиради. Бундай бунёдкорлик руҳи билан суғорилган савобталаб ишлар нафақат мамлакатнинг ички эҳтиёжлари учун, балки хорижий давлатлар билан ўзаро борди-келди, қўни-қўшничилик муносабатларини ривожлантириш борасида ҳам кенг қамров касб этаётир.

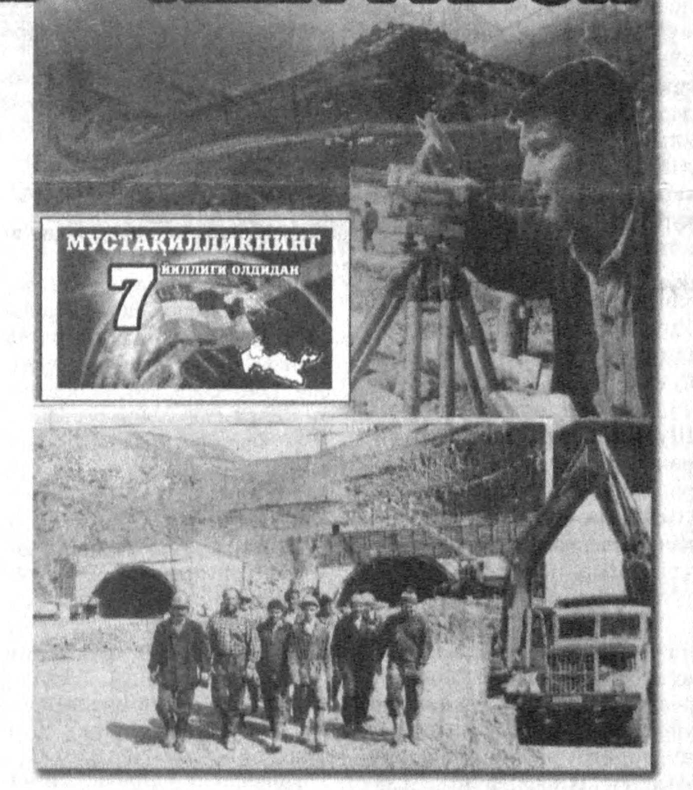

(Давоми 2-бетда).

9 август — Қурувчилар куни

Мамлакатимизда анъанага мувофиқ августнинг иккинчи якшанбасида нишонланадиган қурувчилар кунини байрам қилиш арафасида "Туркистон" саройида тармоқ ишлаб чиқариш илғорларининг, республика қурилиш мажмуи корхоналари вакилларининг тантанали йиғилиши бўлди.

Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков мукофотланганларни ҳамда йиғилишнинг барча иштирокчиларини табриклади.

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Сўнгги йилларда республикамизда қурилиш кўламлари анча кенгайгани, мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда ҳал қилувчи ўринда турган мазкур тармоқ меҳнаткашларига қўйиладиган талаб кўп марта ошгани таъкидланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг "Республика нефть ва газ саноатининг қатор корхоналари, қурилиш ташкилотлари, идораларининг алоҳида намуна кўрсатган ишчи ва хизматчиларининг бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисида" ги фармонини Тошкент шаҳри ҳокими К. Тўлаганов ўқиб эшиттирди.

Тантанали йиғилиш байрам муҳитида ўтди — санъат усталарининг чиқишлари орасида тармоқнинг хизмат кўрсатган ходимлари, қурилиш ташкилотлари ва корхоналари раҳбарлари сўзга чиқиб, қурувчилар ўз зиммасига юклатилган вазифаларни вақтида бажариши зарурлигини айтдилар, Ўзбекистон мустақиллигининг етти йиллигини муносиб кутиб олишга чақирдилар.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари Р. Юнусов иштирок этди.

(ЎзА)

Истиқлол моҳияти

Умар РАШИДОВ, Бухоро Давлат университети тарих-география факультети декани:

ТАРИХ УЛУҒ МУРАББИЙДИР

1. Мустақилликни сиз қандай тушунасиз?
2. Эртанги кунни қай тарзда тасаввур этасиз?
3. Ўзингиз яшаётган жойда қандай ўзгаришлар содир бўлди?
4. Мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида қўшаётган улушингиздан кўнглингиз тўладими?

1. Ўқувчилик ва талабалик йилларим 60-йилларнинг охири 70-йилларнинг бошларига тўғри келади.

1972 йили бизни пахтага олиб чиқишди ва пахта терадиган даламизнинг ёнгинасидан ўтган темир йўлдан соатига ўнлаб поездлар вагонларини зўрға тортиб шимол томонга, яъни Россияга бизнинг асосий бойликларимизни олиб кетарди. У томондан келаётган поездларда эса «цемент», «зерно» деб ёзилган вагонлар ва уларда аҳён-аҳёнда ёғоч ва қишлоқ хўжалиги техникаси юклатилганлигини кўриб, наҳотки, шуларни Ўзбекистоннинг ўзида ишлаб чиқаришнинг иложи бўлмаса, деб ўйлардим.

Мана орзуларим ушалди. Мустақил бўлдик, энди буғдойимиз, қишлоқ хўжалиги тракторлари, автомобиль ва нефть маҳсулотлари ўзимиздан чиқмоқда. Менга мустақиллигимиз яна шу учун қадрлики, халқимиз ўз маънавиятига ва тарихига қайтмоқда. Бу соҳада Президентимиз Ислом Каримовнинг «Тафаккур» журнали Бош муҳаррири саволларига берган жавоблари, тарихчи олимлар билан учрашувлари ва яқиндагина «Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Тарих институти фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги Вазирлар Маҳкамасининг Қарорида Ўзбекистон тарихини ўрганиш ва ўргатишни тубдан яхшилаш борасида қўйилган вазифалар мустақиллигимизнинг меваси, деб тушунаман. Чунки ўз тарихини билмаган халқнинг келажаги бўлмайди. Келажакни эса абадий мустақиллик, деб биламан.

2. Ўзбекистоннинг эртанги кунини, албатта, буюк давлат сифатида кўраман. Сабаби, ҳозирги Осиё, Лотин Америкаси ва Африкадаги мустақилликка эришган Малайзия, Ҳиндистон, Бразилия ва Жанубий Африка давлатлари кейинги 40-50 йилда тараққиётнинг бугунги даражасига эришишга муваффақ бўлдилар.

Ўзбекистон тараққиётининг ушбу босқичидаги суръати шундай давом этиб турса, янада ривожланган давлатга айланамиз. Боиси бизнинг олийжаноб меҳнаткаш халқимиз, пилламиз, пахта ва қоракўл тери каби минг хиллик ер усти ер ости бойлигимиз шундай хулоса чиқаришга асос бўлади.

3. Бухоройи Шариф жаҳон цивилизациясининг маркази сифатида дунёга танилган юрт. Мустақиллик сабабли шаҳримиз ўзининг 2500 йиллик юбилейини нишонлади. Унинг жаҳонга машҳур меъморий обидалари қайта таъмирланиб уларга иккинчи умр ато этилди. Жумладан, Пойи Калон ансамбли (Миннораи Калон, Масжиди Калон, Мири Араб ва Олимхон мадрасаси) бевосита Президентимиз тавсиялари асосида қайта таъмирланди.

Бухоро мустақиллик йилларида улкан қурилишлар майдонига айланди. Мисол тариқасида Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, жаҳон стандартларига мос келадиган тўрт юлдузли «Бухоро» меҳмонхонаси комплекси, «Гуфик-Авиценна» қўшма корхонаси, Бухоро мармар заводи ва эрта-индин ишга туширилиши мўлжалланган шаҳардаги «Фаввоpалар хиёбони» каби ўнлаб янги иншоотлар қурилди. Энг муҳими, Дамхўжа-Бухоро ичимлик сув қувурининг қурилиши ва Бухорода ичимлик суви масаласининг ҳал этилиши фақат мустақиллик шарофати туфайли қўлга киритилди. Бундай иншоотлар ҳар бир бухороликни мустақилликни мустаҳкамлашдаги фаолиятида ўзига хос мадатдир.

4. Мустақиллигимизни мустаҳкамлаш учун росмана бирор иш қилдим, деб айтсам ноқулай. Агар тарихимизни йўлбошчимиз ўртага ташлаган вазифалар асосида қайта шакллантиришга ўз ҳиссамни қўша олсам, холисона халқимиз тарихини яратишда баҳоли қудрат кўмаклашсам ва ёш тарихчи талабаларни миллий истиқлол руҳида тарбиялашдаги долзарб вазифани бажаришга ёрдамим тегса, шундагина бу соҳада қўшган улушимдан кўнглим тўлади. Энди орқага чекиниш йўқ. Чунки вазифалар аниқ ва равшан, фақат фидокорона меҳнат қилиш зарур.

«Халқ сўзи» мухбири Қўчқор НОРҚОБИЛ тайёрлади.

✻ «Халқ сўзи» йўлланмаси билан ✻

ЙЎЛИ РАВОННИНГ – ИШИ РАВОН

(Давоми. Боши 1-бетда).

Мамлакатимизда йўлсозлик санъати қадимдан юксак даражада ривож топганига тарихда-ку мисоллар муаррихлар томонидан жуда кўп келтирилган. Истиқлолдан кейин ана шу тарихий ҳақиқат «Тошкент — Ўш» автомобиль йўлини таъмирлаш, кенгайтириш ишларига ҳукумат миқёсида аҳамият берилиши, Вазирлар Маҳкамасининг шу хусусдаги «Тошкент — Ўш» автомобиль йўлини Қамчиқ ва Ризак довони участкаларида тунеллар қурган ҳолда реконструкция қилиш ва қуриш ишларини жадаллаштириш тўғрисида»ги қарорида яна бир бор ўз исботини топди.

Бугун, қадимдан Буюк ипак йўлининг бир бўлаги ҳисобланган Тошкентни водий шаҳарлари билан боғлаб турган «Қамчиқ» довон автойўли халқаро андозалар даражасида қайта таъмирланиб, янгидан бунёд этилмоқда...

Ҳа. ҳар қандай давлат ташқи иқтисодий, маданий алоқаларсиз яшай олмайди. Ташқи алоқалар мамлактанинг турли-туман эҳтиёжларини қондириш ва ижтимоий-иқтисодий, маданий, умумбашарий ривожланиш самарадорлигини оширишнинг муҳим воситасидир. У фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, миллатлар ва элатларнинг яқинлашувига, аҳолининг турмуш даражасини оширишга ишончли таянч ҳамдир. Йўлбошчимиз жаҳон мамлакатларининг, томонларнинг ўзаро манфаатдорлиги ва тенгҳуқуқлилиги тамойилларига асосланган ҳолда ташқи иқтисодий, сиёсий, маданий алоқаларни тараққий эттиришга истиқлолнинг биринчи кунларидан бошлабоқ катта аҳамият бериб келмоқдалар. Мамлакатимизда Ўзбекистоннинг дунёдаги давлатлар билан ташқи алоқа қилишида марказнинг қош-қовоғига қараб туришга, унинг сарқитларига бутунлай чек қўйилди. Ташқи бозорга мустақил равишда чиқишга эришдик. Ўзбекистон – тарихан қисқа фурсатда халқаро меҳнат тақсимотида фаол қатнашиш, барча жабҳаларда ташқи алоқаларни кенгайтириш учун мислсиз имкониятларни қўлга киритди. Ҳозир мамлакатимиз АҚШ, Буюк Британия, Франция, Япония, Ҳиндистон, Хитой, Сингапур, Тайланд, Туркия, Россия, Украина каби жаҳондаги ўнлаб мамлакатлар билан савдо-сотиқ қилмоқда. Келажакда мамлакатимиздан экспорт қилинадиган маҳсулотлар салмоғининг ортиши, аҳоли турмуш даражасини ошириш, мамлакат иқтисодий куч-қудратини мустаҳкамлашга йўналтириладиган эзгу мақсадлардир. Унга эришиш учун юртимизда бой табиий ресурслар, иқтисодий-тарихий, маданий захиралар, қисқаси, барча шарт-шароитлар мавжуд. Ана шу эзгу мақсадларга эришиш, мавжуд бойликлардан самарали фойдаланиш борасида коммуникацияларнинг, равон, қулай йўлларнинг хизмати беқиёсдир.

ИНСОН ҚЎЛИ ГУЛ

Довонга бу галги сафаримиз ёз чилласига тўғри келди. Ҳали келиб-кетганимизга орадан унча кўп вақт ўтмаган бўлсада, Қамчиқ таниб бўлмас даражада ўзгарган эди. Эски йўлдаги ўйдим-чуқурлар таъмирланиб, хавфли бурилишлар олиб ташлангани, нишаблик даражаси, баланд масофалар равонлаштирилганидан гўё янги, бошқа бир йўлга тушиб қолдикми, деган андишага ҳам бордик. Йўқ, бу ўша довон, ўша манзиллар. Инсон қўли гул-да! Уч-тўрт ойда шунчалик ўзгариш-а!

Денгиз сатҳидан 2200 метр баландликка кўтарилиб, довон қурилиши штабида тўхтадик. Бу ердан Қамчиқнинг янги автойўл қисми кафтдек кўриниб турарди. Саккиз юзга яқин техникалар ишлаётган, сервиқор тоғлар бағридаги довонга оқшом чўка бошлади. Юлдузлар қўл узатса еткудек яқин масофада. Этни жунжиктирувчи шаффоф тоғ шаббадаси эса бошлади. Бир соатлик кечки оромдан сўнг бутун довон бўйлаб яна техникалар шовқини авжга минди. Қурувчиларнинг узоқ-узоқлардан эшитилаётган «майна», «вера» деган қичқириқлари, қайсидир чақиримдан эшитилаётган гумбурлашлар қаттиқ тоғ жинсларини бурғулаб, портлатаётган махсус соҳа мутахассисларию ҳамма-ҳаммани яна меҳнат қаърига шўнғиб кетганидан дарак берарди.

— Тунги смена бошланди. Ишимиз шунақа. Узлуксиз, — дейди «Ўзавтойўл» давлат концерни бош муҳандиси, Аъзам Азимов. — Довонда «Ўзавтойўл» давлат ҳиссадорлик уюшмасининг Тошкент, Наманган, Фарғона, Андижон вилоятларидаги бирлашмалари йўлсозлари, шунингдек «Ўзбектрансқурилиш», «Ўзмонтажмахсусқурилиш» бирлашмалари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Энергетика ва электрлаштириш вазирлигининг ихтисослаштирилган бошқармаси қурувчилари меҳнат қилишаяпти. Бугунгача 5742,9 миллион сўм ҳажмида қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Умуман, қайта таъмирланаётган йўл узунлиги 97 километр бўлиб, ана шу масофанинг эни 25,1 метрга олиб келинади. Шунда довонга жаҳонаро биринчи тоифали йўл мақоми берилади. Албатта, бу даражага етиш ҳали олдинда. Қанчадан-қанча машаққатли меҳнат жабҳалари бор.

Оқшом қаърида штаб жойлашган баландлик пойидаги сайҳонлик – довоннинг янги йўл қисми янада тароват касб этади. Чунки вагонуйлардан таралаётган чироқ нурларига назар солсангиз гўёки кичик бир шаҳарчани тасаввур қиласиз. Бундай «шаҳарча»лар довонда талайгина. Кечгача уларни айланиб кўрдик-ки, машаққатли меҳнатдан сўнг мириқиб ҳордиқ чиқариш учун ҳамма шароит муҳайё. Фин ҳаммомидан тортиб замонавий «паробалик» антенагача бор. Ишчи коржомасини кундузги сменадан сўнг уй либосига алмаштирган йўлсозлар бир пайтлар Оврупою Осиёдан элимизга ошиққан савдо карвонлари ўтган манзил — Буюк ипак йўли устида бутун дунёдаги шу кунги янгиликдан воқиф. Мамлакатимизда рўй бераётган улуғ ўзгаришларга гувоҳ.

БУҒДОЙ НОН ҲИДИ

Юртимизда «Қамчиқ» каби хушманзара гўшалар кўп. Бироқ, довоннинг файзи бошқача. Айниқса, Буюк ипак йўли ўтган шу сўлим масканлар тароватига тикилиб тўймайсан.

Бағри арчалар билан бурканган, ёз чилласида ҳам қорлари эримаган баланд чўққиларда тонг отишини кузатганмисиз...

Тонгнинг майин шаббадаси эпкинида димоғимизни таниш бир ифор қитиқлайди. Бу ўша, болаликда онамиз эркалаб кулча ёпиб берган тандирдан янги узилган буғдой нон ҳиди. Лекин у бунчалар баланд чўққига қайдан етиб келди экан. Аҳир, бу яқин атрофда қишлоқлар йўқ дейишганди-ку. Ҳаёлимизга келган савол шу бўлди. Бировдан сўрашга иймандик. Енгил нонуштадан сўнг яна йўлсозлар билан суҳбатга ошиқдик. Довоннинг 157-чақиримидамиз. «Фарғонаавтойўл» бирлашмаси вакиллари ишлаётган бу манзилдаги техникалар ҳаракатига қараб кўзингиз тинади. Меҳнат жараёни шу даражада жадаллашганки, йўлсозлар билан ҳатто қисқача савол-жавоб қилишга ҳам иймanasан, киши. Шу топда яна ўша, тонгдаги таниш ифор димоққа урилади.

— Кечирасиз, нон ҳиди қаёқдан келаяпти, — сўраймиз бизга иш жараёни ҳақида батафсил маълумот бераётган суҳбатдошимиз — қурилиш устаси Рўзимбой Абдуллаевдан.

— Юринг, новвой билан таништирай, — дейди у.

Вагон-уйлар рўпарасидаги чоғроққина ошхонада пешонасига қийиқча танғиб олган нонвой йигит ўзини Кўчганбой Омонбоев деб таништирди.

— Фарғона туманидан келганман, — дейди у. — Бир йил бўлди, шу ердамиз.

— Нонингиз ҳиди тонгдан бери бизга ҳузур бағишлайди, — дея гурунгга кўр киритган бўламиз.

— Эрталабки нонуштага тонгдан ҳаракат қилмасак улгурмаймиз-да. Тунги сменадагилар тонгги бешда қайтишади. Нонуштага иссиқ нон яхши-да.

Довонда Кўчганбой сингари новвойлару ошпазлар талайгина. Ҳали юқорида таърифлаганимиз — ҳар бир шаҳарчанинг ўз тандири, ўз новвойи бор. Чўққидаги штабда эса қўшимча нон ёпиш цехи ишлаб турибди. Балки ўз ҳузурҳаловатидан кечиб, улуғ мақсадлар йўлида меҳнати сингаётган йўлсозлар — Жумабой Ражабалиев, Хидирали Ҳайдаров, Зафар Остонаев, Насриддин Ҳамдамов, Бозорбой Шамсиддинов, Муқимали Иброҳимов ва уларнинг ўнлаб сафдошлари ғайратига-ғайрат қўшаётган туйғу ВАТАНПАРВАРЛИК билан бирга ҳар тонгда, Кўчганбой сингари қўли ширин новвойлар қалб-қўрини сингдириб ёпаётган иссиқ буғдой нонлар ҳам қувват бўлаётгандир.

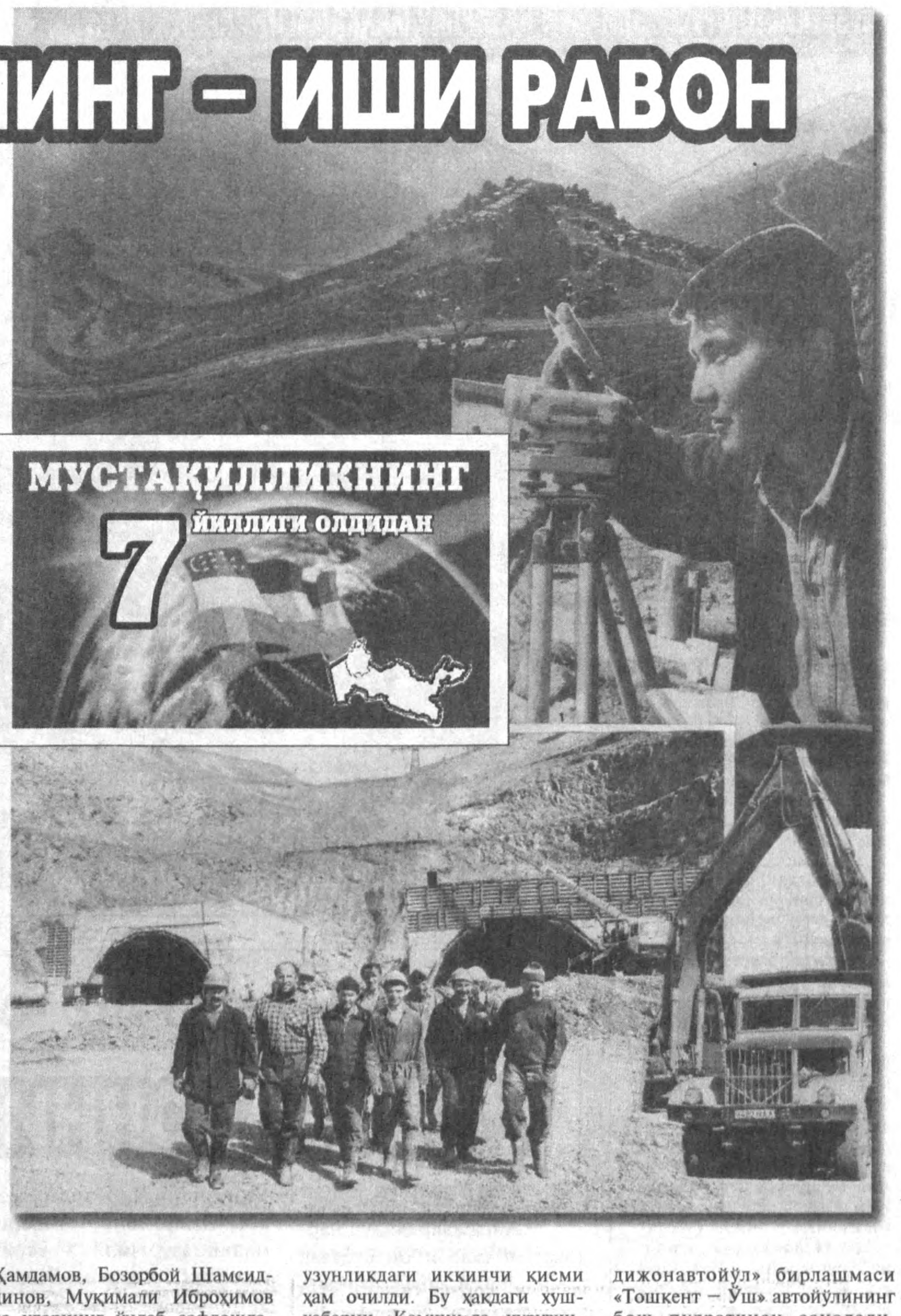

ДАВР ФАРҲОДЛАРИ

Дунёдаги саноқли мамлакатлардагина тунелли йўллар мавжуд. Чунки тоғ чўққилари бағрини тилиб, рисоладагидек равон йўл қуриш анчагина мураккаб бўлиши билан бирга, шу мамлакат салоҳиятидан, қудратидан ҳам дарак беради. Довонда қурилаётган «Қамчиқ» ва «Резак» тунели ҳам Ўзбекистоннинг бугунги иқтисодий барқарорлиги, заминимизда боболар мероси — йўлсозлик санъатининг асл пойдевори бут эканлигидан далолатдир. Икки ярим минг метр масофани ўз ичига олувчи тунелларнинг бугунгача 1452 метрида ўтиш йўлаклари очилди. Шу йилнинг 5 апрель куни «Резак»нинг 329 метрлик қисми очилди. Куни-кеча эса 335,3 метр узунликдаги иккинчи қисми ҳам очилди. Бу ҳақдаги хушхабарни «Қамчиқ»да, қурувчилар даврасида эшитдик.

«Ўзавтойўл» давлат концерни раҳбариятининг муҳандислик ҳисоб-китобларига кўра, тунелнинг шу қисми август ойи охирида очилиши режалаштирилганди. Бироқ, йўлсозлар ғайрати, шижоати тахминдан устун келди. Улар анча олдин, ўз касб байрамлари арафасида бу ютуққа эришдилар.

— «Қамчиқ» тунели «Резак»ка қараганда бир қадар узунроқ — 1820 метр, — дейди «Андижонавтойўл» давлат ҳиссадорлик бирлашмаси раисининг муовини Ғайратжон Абдуллаев. — Ҳозир унинг биринчи йўлагини очиш устида ишлаяпмиз. Йўлак очилгач, довоннинг янги йўлида транспорт қатнови бошланади.

— Шунда масофа эски йўлга нисбатан қанчага қисқаради?

— Масофа ўзгармаса ҳам, янги йўл довоннинг эски қисмига нисбатан 100 метр пастликдан ўтади. Бу йўлда хавфли бурилишлар, тик нишабликлар умуман бўлмайди. Қор, тупроқ кўчкилари хавфидан қутилинади. Мақтаниш эмасу, довонга биринчилардан бўлиб келгандик. Чунки «Андижонавтойўл» бирлашмаси «Тошкент — Ўш» автойўлининг бош пудратчиси саналади. Ўшанда довон йўлига зўрға битта машина сиғарди. Бугунгача довоннинг таъмирланган эски йўли, яқин орада транспорт қатнови бошланадиган янги йўл қисмида кенглик талаб даражасида бўлади. Икки томонлама ҳавфсиз ҳаракат таъминланади. Тунеллар фойдаланишга топширилгач эса, «Тошкент — Ўш» йўналишида йўловчи ташувчи автобуслар ҳаракатига ҳам руҳсат этилади.

«Резак» ва «Қамчиқ» тунелида ўнлаб давр «Фарҳод»лари меҳнат қилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Бульдозерчилар — Илҳомжон Маматов, Валижон Асраев, Раҳмон Тўхтасинов, Тоҳиржон Абдувалиев, Билолиддин Азимов, Карим Гулматов, Мамадали Назаров, Юрий Теплов, Николай Эрфуртларнинг ҳар бири кунига 650-700 куб метр ҳажмдаги тупроқ ишларини бажаришаётган бўлса, Сиддиқ Ботиров, Толиб Мамаюсупов, Аъзам Мирзаболтаев, Улуғбек Умаров сингари автоскрейперчилар маҳорати туфайли тонналаб тупроқ ва тоғ жинслари тегишли манзилга пешма-пеш узатилаяпти. Аслида, ўнлаб бульдозерлар, экскаваторларни бир маромда ишлатиш, бурғуловчилар очган янги масофани кўчкидан тозалаш кишидан ғайрат-шижоат билан бирга касб маҳоратини ҳам талаб этади. Бу ерда Ватаннинг келажак тараққиётига ҳисса қўшаётган «Фарҳод»лар жуссасида ана шу сифатлар шаклланди ва камол топди. Чунки ўзбек йўлсозларини биров хорижга олиб бориб, жаҳон андозалари даражасидаги йўлни мана бундай қурасан деб, ўргатгани йўқ. Чет элдан ҳам ҳеч ким ёрдамга таклиф этилмади. Балки, давлатимиз ўз ички имкониятларидан келиб-чиқиб, йўлсозларнинг салоҳиятига таяниб, шу буюк иншоот қурилишига қўл урди.

«Резак» ва «Қамчиқ» тунелидаги асосий йўл «Ўзбекмахсуссувқурилиш» бошқармаси ишчилари зиммасида. Довон ишга тушгач, сизу биз шу тунеллардан ўта туриб кўзимизга даҳшат кўринадиган ерости йўли ана шу бошқарма ишчиларининг машаққатли меҳнатлари эвазига бунёд этилаётганлигини тасаввуримизга сиғдира олармиканмиз!

Довонга биринчилардан бўлиб келган Озодбек Долимов, Аҳмаджон Жалоловлар бу ернинг иссиқ-совуғига, бори-йўғига қаноат қилиб кам бўлишмади. Уларни бугун нафақат «Андижонавтойўл» бирлашмасидагилар, балки бутун довон қурувчилари яхши танишади. Қўқонлик Юсуфхон Нуъмонов, чорвоқлик Одилхон Нурметов ва уларнинг ўнлаб сафдошлари шу кеча-кундузда «Қамчиқ» тунелининг 69 метр чуқурлигида бурғулаш-кавлаш ишларини олиб боришаётир.

Юсуфхон 12 йилдирки, шу касбдан рўзғор тебратади. Одилхон Нурметов ҳам бу ерга тажрибали, проходкачи сифатида таклиф этилганлардан бири. У қатор йиллар Тожикистондаги Рагун ГЭСида, Чорвоқ ГЭСида тажриба тўплаган.

— Жаҳонда мунақанги тунеллар замонавий техника ёрдамида очилади. Бизда эса, кўриб турганингиздек, йўлсозлар салоҳияти иш бераяпти, — дейди суҳбатдошларимиз.

Ўзбек йўлсозларининг ана шу салоҳияти учун ҳам уларни давр «Фарҳод»ларига қиёс қилдик.

«ҚАМЧИҚ»НИНГ АҲАМИЯТИ

шундаки, у Осиё билан Европани боғлайди. Ўзбекистонни Ўш — Қашқар — Иркиштон — Шанхай орқали денгизга, жаҳонга олиб чиқади. Осиёликлар эса, айнан Қамчиқ орқали Ўзбекистон ҳудудидан ўтиб, Каспий денгизига, ундан эса Европага чиқадилар. Довоннинг ана шу халқаро аҳамияти туфайли Япониянинг «Мицубиси» ва «Марубини» корпорациялари, Германиянинг «Виртген» фирмаси «Қамчиқ»қа 57 та ҳар хил техникалар юборди. Улар, албатта, ўзбек йўлсозлари оғирини енгил қилаяпти.

Сафарни мухтасар қилиб, шаҳарга қайтаётганимизда «Булоқ» манзилида тўхтадик. Довоннинг энг қийин участкаси ҳисобланган ушбу 144-153-чақиримда «Наманганмахсусавтойўлтаъмир» тресги йўлсозлари ишлашаётган экан.

— 1995 йилдан буён шу ердамиз, ока, — дейди қирқ ёшлар чамасидаги қозоқ битишли йигит бизни Тошкентдан келганимизни билиб.

— Исмингизни газетага ёзсак майлими, — сўраймиз ундан.

— Ока, исмим Игорь, фамилиям Ли, — дейди у жилмайиб.

Ҳалидан бери соф ўзбек тилида, айнан Наманган шевасида гурунг бериб ўтирган бу йигитни биз қозоқ ўғлони бўлса керак, деб тахмин қилгандик. Буни қарангки, корейс йигити ўзбек тилини талаффуссиз гапирс-а! Ҳайратимизни сезди шекилли, сўзида давом этди:

— Биринчидан, ўзбек маҳалласида туғилганман. Қолаверса, «Давлат тили тўғрисида»ги қонун қабул қилинганига ҳам 10 йил тўлаяпти...

Игорнинг гапи бизга жуда қаттиқ таъсир қилди. Наҳотки, шу корейс йигити фаҳмлаган ҳақиқат бошқаларга ўрнак бўлмаса.

Тоғ эмасми, ҳаво бир пасда айнаб, чақмоқ чақа бошлади.

— Тамом! — дейди Игорь, қўлларини тиззасига уриб. — Қани йигитлар, ишга. Агар яна бир пас окамлар билан гурунг қилишадиган бўлсак, бутун довон ёпилади.

Унинг гапларидан дастлаб ҳеч нарса фаҳмламадик. Машинага ўтириб бироз юргач, шаррос қуйган ёмғир ана шу қийин участкадаги бутун йўлга тоғдан кўчки ювиб туширганининг гувоҳи бўлдик. Аста-секин бутун довон бўйлаб ҳаракат тўхтай бошлади. Ли тасарруфидаги ишчилар ҳам, техника ҳам довонни кўчкидан тозалашга киришиб кетганди. Шундагина унинг ҳали нега тўсатдан суҳбатга ҳотима ясаганини сездик. Игорнинг яна бир гапи бизни шаҳарга келгунча ҳайратга солди.

— Қамчиқ шуниси билан аҳамиятлики, — дейди у, — келганимга уч йил бўлган бўлса, қишин-ёзин бирон кун ҳам қатнов тўхтагани йўқ. Бутун довон бўйлаб олиб борилаётган қурилиш транспорт ҳаракатини тўхтатмаган ҳолда йўлга қўйилган. Бу каби буюк иншоот ҳеч бир давлатда шунчалик зарбдор руҳда қурилганини эшитмаганман.

Президентимиз таъкидлаганларидек: «Қурилаётган темир йўл ва автомобиль йўлларимиз ва бошқа базавий тармоқлар ишга тушгач, шаҳар ва қишлоқларимиз янада обод бўлади». «Тошкент — Ўш» автомобиль ва «Ғузор — Бойсун — Қумқўрғон» темир йўли улуғвор ишларнинг бошланишидир.

Зарбдор қурилишларнинг сараси — Буюк ипак йўлининг ажралмас риштаси — «Қамчиқ» довонида олиб борилаётган буюк бунёдкорлик жабҳасини биз бир сўз билан давримизнинг камёб кўзгуси деб атадик.

Расул РАҲМОНОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.
Шодиёр КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МИЛЛИЙ БАНК: ЯРИМ ЙИЛ ЯКУНЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқарувининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Уни бошқарув раиси Р. АЗИМОВ олиб борди.

Маърузачи ва мажлис иштирокчиларининг нутқларида банкнинг 1998 йил биринчи ярмидаги фаолияти якунлари чиқарилди, бу йил учун белгиланган устувор йўналишлар қандай амалга оширилаётгани танқидий нуқтаи назардан баҳоланди, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 23 июлда бўлиб ўтган мажлисида сўзлаган нутқида ўртага қўйилган вазифалардан келиб чиқувчи тадбирлар белгилаб олинди.

1998 йилнинг биринчи ярми Миллий банк учун янада жўшқин ривожланиш даври бўлди. Жаҳондаги 50 та энг ишончли банк орасида рейтинг (BIS) бўйича иккинчи ўринни сақлаб қолгани ҳолда, дунёнинг энг катта банклари биринчи минглиги рейтингида 577-ўриндан 503-ўринга чиқди. Шу даврда Миллий банк Осиё банклари ассоциациясига аъзо бўлди. Бу жаҳон инвестиция салоҳиятининг учдан бир қисмига эга бўлган Осиё минтақасидан республикамизга инвестициялар жалб этиш фаолиятини янада қизгинроқ олиб бориш имконини беради.

Ҳозир банкнинг 79 та бўлими ишлаб турибди. Йил бошида улар 43 та эди. Филиаллар тармоғини кенгайтириш банкни ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Улар республиканинг барча минтақаларидаги мижозларга замонавий банк маҳсулотлари етказиб берилишини таъминламоқда.

Миллий банк мамлакатимиз фонд бозорида фаол сиёсат юритмоқда. Унинг инвестиция портфели жуда кенг доирани қамраб олган. Булар саноатнинг авиасозлик, тўқимачилик, озиқ-овқат тармоқларига, қурилиш, транспорт, агросаноат жабҳаси ва сайёҳлик соҳасига қарашли корхоналар акциялари, молия тизимига инвестициялардир. Миллий банкнинг инвестиция портфели 1998 йил 1 августга келиб 48 корхонанинг жами 3,3 млрд. сўмлик акцияларини ўз ичига олди. Миллий банк аҳолига Ўзбекистоннинг етакчи эмитентлари чиқарган қимматли қоғозларни сотиб олишда ёрдам бераяпти. Бунда у ҳар бир мижознинг маблағи ва имкониятларини ҳисобга олмоқда.

Ўтган ярим йил ичида, шунингдек, жисмоний шахслар билан ўтказилаётган операциялар анча кўпайиши таъминланди. Хусусий омонатчиларнинг ҳисоб варақлари 5 баравардан зиёд кўпайиб, деярли 19 мингтага етди, омонатлар ҳажми эса 4 баравардан ортиқ ўсиб, 550 млн. сўмни ташкил этди.

1998 йил «Оила йили» деб эълон қилиниши муносабати билан, ҳисобот даврида оилавий ва байрам омонатларининг еттита янги тури, шунингдек, ЎзАИГ компанияси амалга оширадиган оилавий суғурталаш бўйича янги хизмат тури ишлаб чиқилди ва аҳолига таклиф этилди. Чиқарилган сўм пластик карточкалари сони икки баравардан ортиқ кўпайди, жумладан, иш ҳақини карточкалар орқали тўлаш юзасидан бир қанча лойиҳалар амалга оширилди.

Биринчи ярим йилликнинг ўзидаёқ Миллий банк хорижий кредитларни йўналтириш ҳамда ўз маблағларидан кредитлар бериш йўли билан умумий қиймати 326,3 млн. АҚШ долларига тенг бўлган устувор йўналишдаги 13 та жуда катта инвестиция лойиҳасини молиялай бошлади. Альфа-целлюлоза ишлаб чиқарадиган Фарғона фуран бирикмалари заводи, армирланган полимер қувурлар ишлаб чиқарувчи «Хобас-Тапо», пахта толасидан ип тайёрлайдиган «Кобул-Ўзбек» қўшма корхоналари, болалар учун озиқ-овқатлар ишлаб чиқарувчи «Болалар таомлари-холдинг», Давлат солиқ қўмитаси йўлдошли алоқа тизимини яратиш бўйича «Майкрософт» фирмаси билан биргаликда амалга ошираётган лойиҳа, А-310 аэробусини лизинг асосида олиш ва уни сублизинг тарзида «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниясига бериш, замонавий қишлоқ хўжалиги техникаси етказиб берилишини молиялаш шулар сирасига киради.

Инвестицияларнинг аксарият қисми кичик ва ўрта бизнес объектларини, тўқимачилик ва кимё саноати корхоналарини ривожлантиришга йўналтирилди. Чунончи, республикамизда энг катта ҳисобланувчи Фарғона сунъий толалар заводида Миллий банк молиялаган янги қурилма ишга тушди. Бу қурилмада автомобиль шиналари ишлаб чиқариш учун зарур хомашё — «Полиамид-6» тайёрланади.

Ўзбекистон Президентининг «Кичик ва ўрта бизнес ривожланишини янада рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ҳамда ҳукуматнинг тегишли қарорлари талабларига мувофиқ, Миллий банк республикада кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни изчил давом эттирмоқда.

Шу билан бирга, банкда ЕТТБнинг иккинчи кредит линияси бўйича 60 миллион, Осиё Тараққиёт банки (ОТБ) нинг 50 млн. доллар қийматидаги лойиҳаларини ўзлаштириш жараёни бормоқда. ЕТТБнинг иккинчи кредит линияси бўйича умумий қиймати 32,1 млн. доллар бўлган 17 лойиҳа, ОТБ кредит линияси юзасидан эса, жами қиймати 11,3 млн. долларлик 8 лойиҳа молиялашга қабул қилинди.

Айни пайтда истиқболли лойиҳаларни саралаб олиш ва уларни баҳолаш ишлари тегишли даражада олиб борилмаяпти. Корхоналар ўртасидаги тўлов интизоми, дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш масалаларининг банк томонидан назорат қилиниши ҳам талаб даражасида эмас. Бу биринчи навбатда мазкур йўналишдаги ишларни суст олиб бораётган вилоят бўлимларига тааллуқлидир.

Минтақалардаги корхоналарни хусусийлаштириш жараёнида ҳам Миллий банкнинг имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Ушбу камчиликларга кўп жиҳатдан мутахассислар касб малакасининг замонавий банк фаолияти талабларига тўла-тўкис жавоб бермаётгани сабаб бўлмоқда.

Мажлисда бундай камчиликларга барҳам бериш, бутун банк тизими юқори самара билан ишлашини таъминлаш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Миллий банк бошқарувининг жорий йилнинг иккинчи ярмига мўлжалланган вазифалари ҳам белгилаб олинди.

Ўз мухбиримиз.

ТЕЗКОР ШАРҲ

БМТ ТОЛИБЛАРНИ МУРОСАГА ДАЪВАТ ЭТАДИ

Ўтган пайшанба куни БМТ Хавфсизлик Кенгаши мажлисида бир овоздан қабул қилинган Баёнотда Афғонистонда ўзаро урушаётган томонларга ўт очишни дарҳол тўхтатиш ва музокаралар бошлаш талаб қилинди.

Толиблар раҳбарияти Ўзбекистон билан Россиянинг ўт очишни тўхтатиш ва томонлар ўртасида тинч музокаралар ўтказиш ҳақидаги таклифини рад этиб, жангни давом эттириш ниятини билдирганидан кейин Хавфсизлик Кенгаши ана шундай Баёнот берди. Айни вақтда Кенгаш Афғонистонда вазият кескинлашгани борасида жиддий ташвиш билдираётир.

Толибларнинг четдан кўрсатилаётган катта мададга таянган ҳолда янги ҳужумни авж олдириши натижасида мамлакатнинг шимолий қисмидаги баъзи вилоятларда шиддатли жанглар кучайиб кетди. Толибларнинг бу ҳаракати уларнинг Афғонистон муаммосини фақат қурол кучи билан ҳал этиш ниятидан қайтмаётганини кўрсатди. Ушбу ҳаракатлар Афғонистондаги вазиятни кескинлаштириш билан бир қаторда минтақадаги чегарадош мамлакатлар тинчлиги ва барқарорлигига ҳам таҳдид солиши мумкин.

Куни кеча бўлиб ўтган Ўзбекистон-Россия музокараларида Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий инқироз ва у туфайли Марказий Осиё минтақасига солинаётган хавфнинг олдини олиш ҳақида сўз борди. Музокаралар якуни бўйича эълон қилинган Баёнотда, жумладан, "Афғонистонда хунрезлик авж олаётганидан Ўзбекистон ва Россия чуқур ташвишланмоқда. Толиблар дарҳол ҳарбий ҳаракатларни тўхтатмоғи лозим" дейилди. Шунингдек, Баёнотда фақат афғонистонликларгина ўз Ватани тақдирини ўзлари ҳал этиши, кўп йиллардан буён давом этаётган фуқаролар урушига четдан аралашувларсиз барҳам бериши мумкин, деган фикрга асосланган ҳолда қуролли можарога аралашган барча кучларга мурожаат қилиниб, уларни мавжуд муаммо ва келишмовчиликларни бартараф этишнинг тинч йўлини топишга даъват этилди.

Ўзбекистон ва Россия вакиллари Афғонистон шимолида ҳарбий ҳаракатлар янада авж олишига йўл қўймаслик, инқирозни тезроқ бартараф этишга кўмаклашиш учун у ерда бир-бирига қарши курашаётган кучлар вакиллари билан дарҳол учрашишга ҳозирдир.

Шунга қарамай, Толиблар мавжуд муаммоларни музокаралар орқали ҳал этиш йўлини рад этмоқдалар.

Ваҳоланки, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Баёнотида ҳам Афғонистондаги танглик фақат тинч йўл билан, яъни, мамлакатдаги барча гуруҳларнинг БМТ шафеълигида музокаралар ўтказиши орқали ҳал этилиши мумкинлиги алоҳида таъкидланади. Афғонистонда бир-бирига қарши курашаётган томонлар ҳеч қандай шартларсиз музокаралар бошлаши керак. Мамлакатда тузилажак ҳукумат таркибида барча сиёсий гуруҳларнинг вакиллари бўлиши ҳамда улар бутун афғон халқининг ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилиши шарт.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши Афғонистондаги қуролли можарони тўхтатишга асосан четдан аралашувлар тўсқинлик қилаётганини яна бир бор уқтириб ўтган. Шу сабабли Кенгаш барча давлатларни Афғонистоннинг ички ишларига аралашмасликка ҳамда урушаётган томонларга қурол-яроғ етказиб беришни тўхтатишга чақирди.

Кўриниб турибдики, БМТ Хавфсизлик Кенгашининг Баёноти ҳам Ўзбекистон-Россия музокаралари якунига оид Баёнот билан ҳамоҳангдир.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг маълум қилишича, Афғонистонда вазият кескинлашуви муносабати билан Афғонистон ислом давлати Ташқи ишлар вазирлиги ҳам Баёнот тарқатган. Баёнотда толибларнинг босқинчилиги мазкур ташкилотнинг экспансионистик кайфиятини намойиш этади, дейилади. Толибларнинг ҳаракати Покистон разведкаси томонидан қўллаб-қувватланаётир, Исломобод Афғонистондаги вазиятни мураккаблаштириш ва Ҳиндистон билан бўлиши мумкин бўлган можаро вақтида бутун Афғонистон ҳудудини ўз назоратига олиб туришга ҳаракат қилмоқда, деб таъкидланади ушбу ҳужжатда.

РАТА—ТАСС ахборот маҳкамаси мухбирининг Исломоботдан маълум қилишича, толиблар Фарёб вилоятини эгаллаганидан кейин асосий кучини Балх вилоятининг маъмурий маркази — Мозори Шариф томон ҳаракатлантирмоқда.

Ўз навбатида "Шимолий иттифоқ" кучлари толибларнинг алоқа тармоқларини ишдан чиқариб, уларнинг аэродромига кетма-кет зарба беряпти. "Шимолий иттифоқ" вакилларининг маълум қилишича, толибларга қарши курашаётган кучлар қўмондонларидан бири — Аҳмадшоҳ Маъсуд "Шимолий иттифоқ"қа хайрихоҳ бўлган қуролли гуруҳлар командирларини Афғонистон шимолига 10 мингга яқин жангчи юборишга даъват қилди.

Хабар қилинишича, Аҳмадшоҳ Маъсуднинг Кобулдан 25 километр узоқликда турган қисмлари Кобул шаҳрини оғир ракеталардан ўққа тутган. Ракеталардан бири шаҳар аэропортининг учиш йўлагига катта шикаст етказган. Генерал Абдурашид Дўстум аскарлари Мозори Шарифдан жануб томонда толиблар билан қаттиқ жанг олиб бораётир. Шиаларнинг "Ҳизби ваҳдат" партияси қисмлари эса шаҳар мудофаа истеҳкомларини мустаҳкамламоқда.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси.

МУСТАҚИЛЛИК: ЕТТИ ЙИЛ МЎЪЖИЗАЛАРИ

МУЛКИ БОРНИНГ ЭРКИ БОР

ёки деҳқон қўли қандай узайди?

Кўм-кўк сув тўлиб оқаётган ариқ бўйлаб кетган йўл кенг далага олиб чиқади. Изидан енгил чанг қолдириб, секин бораётган машинанинг олд ўриндиғида ўтирган чайир отахон қўли билан ўнг томонга ишора қилиб:

— Мана шу жойлар менинг ерим, — деди. Ишонч ва фахр билан айтилган бу сўзлар эндиликда жуда катта маънони ифодалайди.

... Биз улуғ бир байрамга — Истиқлолимизнинг 7 йиллигига пешвоз чиқаяпмиз. Қутлуғ сана муносабати билан мустақилликнинг қисқа, бироқ залворли қадамлари кўз олдимиздан ўтади. Барча соҳадаги ўзгаришларни яқин ўтмишга айланиб қолган кечаги кун манзаралари билан солиштирамиз. Жумладан, ҳуррият азалдан ер билан тиллашиб, одамларга ризқ улашиб келаётган деҳқонга нима берди, деган савол хаёлдан кечади. Мабодо, масалани шундай қўйядиган бўлсак, «колхоз» деб аталган умумий қозонда қайнаб, бири икки бўлмаган, роҳатсиз меҳнат машинасининг бир бўлагига айланиб қолган иҳтиёрсиз мардум билан бугун фахрга тўлиб, ўз мулкини кўз-кўз қилаётган ва эртага тўла ишонч билан яшаётган серғайрат деҳқон тимсолини ёнма-ён қўйиб мулоҳаза юритиш кўп нарсани ойдинлаштирган бўларди.

Пайкаллар оралаб ўтган йўл билан пиёда кетамиз. Қулочлаб қамраб олса бўладигандек туюлувчи майдон худди шахмат тахтасига ўхшайди. У шундай катакларга бўлинганки, бир жойида помидор ғарқ пишиб ётибди, бошқа бир қисми эса навбатдаги экинга тайёрланиб, яхшилаб ҳайдаб қўйилибди, ёндаги пайкалда ўсимлик ниҳоллари энди кўзга ташланаяпти. Эртаки картошкани кавлаб олиш ниҳоясига етаётган экан, ҳар 2-3 қадамда ҳосил билан тирбанд қоплар қалашиб кетган.

— Бу йил картошкадан мўл ҳосил етиштирдик, — дейди бу заминнинг соҳиби Қурбон ака яна ҳам чеҳраси ёришиб. — Гектаридан 25 тонна сара маҳсулот йиғиштириб олдик. Жами 11 гектар майдоннинг 5 гектарига Голландиядан келтирилган «Романи» навини қадаган эдик. Бу нав, аслида, ўзимизнинг «Қайчибарг»нинг ўзи. Бизда бир пайтлар ана шундай эртаки картошка бўларди, йўқ бўлиб кетганди. Қарасак, голландлар уни асраб юрган экан.

Гап ўз-ўзидан азалий деҳқончилик анъаналарига бурилиб кетади.

— Юртимизда иқлим шароитига мос серҳосил навлар етарли бўлган, фақат эътиборсизлик туфайли улар сақлаб қолинмаган. «Нимранг», «қизилкўз» картошкалар йўқ бўлиб кетди. Энди ўшаларга ўхшаганларини четдан сотиб олиб келяпмиз. «Невский» деб тақдим этишди, бу асли қайроқи картошканинг айнан ўзи.

Шубҳасиз, коса тагидаги нимкосани тушуниб етиш қийин эмас. Эркин меҳнатдан завқланган, чинакам мустақилликни ҳис қилган инсон уйғонган зеҳн билан ҳамма нарсани баҳолайди ва беписанд муносабат туфайли бой берилган имкониятлар, йўқотилган удумлар изтироби қалбда акс-садо беради.

Қибрай туманидаги «Байтқўрғон» хўжалигининг аъзоси Қурбон Хўжаев бундан етти йил олдин шартнома билан ижарага ер олиб, ўз шахсий хўжалиги фаолиятини бошлаганда деярли ҳамма саросималаниб қаранганди. Бундай хавотирнинг сабаби ишни эплай олмасликдан эмас, балки ер эгаси бой бўлиб кетса, «қулоқ» қилиниб, сургунга учраган замоннинг мудҳиш хотираси ҳали кучли эди. Ҳали у пайтда кўпчилик эркинлик замони келганини, ер ўзининг ҳақиқий эгасини кутаётганини кўп ҳам тушуниб етмаганди. Қолаверса, деҳқон-фермер хўжаликларининг истиқболини тасаввур қилиш ҳам қийин эди. Қ. Хўжаев ҳаракатларини изчил давом эттираверди. Ўшанда уч гектар ерни ижарага олганди. Ҳеч кимдан бир тийин қарз сўрамай ишни бошлади. Натижаси эса мана жорий йилнинг ярми ҳисоб-китоблари 2 миллион 600 минг сўм ялпи даромад қилинганини кўрсатиб турибди. Агар бу 14 нафар кишининг меҳнати самараси эканини эътиборга олсак, бир киши қанча қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирганини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас. Улар ундирган 125 тонна картошканинг ўзи 15 минг кишининг бир йиллик эҳтиёжига етар экан.

Қурбон ака бир умр «колхоз» даласида тер тўкди, ҳамма қатори саҳардан шомгача кесаккка тўқишиб умрини ўтказди-ю, топгани қора қозонни қайнатишдан нарига ўтмади. Ҳатто ўз омилкорлиги-ю меҳнаткашлиги ҳисобига қўшимча даромад кўришни истаса ҳам жорий қилинган тартиблар бунга йўл қўймас эди. Оқибатда, ҳамма қатори кам ризқлигига тан бериб юришга мажбур эди. Фақат ёши етмишни қоралаганда куч-ғайратини, тажрибасини чинакамига ишга солиш имкони туғилди. Албатта, бу истиқлол шарофати эди.

— «Колхоз» деган қизиқ замонларни ҳам кўрдик, — деб эслайди Қурбон ота, — оғизда ҳаммани мулкнинг эгаси, деб жар солинарди-ю аслида мулкдор ҳам, мулк эгаси ҳам йўқ эди. Агар раис ёки бригадир мансаб таёғини ўйнатиб турмаса, биров узатган оёғини йиғмас эди.

ХОТИРАЛАРДАН: «раис, бригадир» деганда қамчисидан қон томган, шафқатсиз одамлар кўз олдимга келади, — деб эслайди ўша замонларнинг барча азобини бошидан кечирган отахон, — уларнинг кўпи шоп мўйловли бўларди, чарм этик, гардиши баланд шапка кийиб юришарди. Шўро тузуми одамни қандай хўрлаш, унинг жисмоний кучидан аёвсиз фойдаланишнинг роса ҳадисини олганди. Мансабга ўч, худбин одамларни топиб, турли сийловлар, мукофотлар эвазига уларни оддий халқнинг бўриси қилиб етиштирганди. Бир раис бўларди. Саҳар мардондан дадиллик учун ичиб олиб, кўчанинг бошиға чиқиб оларди, ким жиндай кечикса, отнинг олдига солиб саваларди. Аёлларни худди подадек (узр!) олдига солиб қуварди».

Ана шундай ялпи қувғинлар туфайли азалий қиёфамиз бузилиб, турмуш тарзи айниб борганлигини энди маълумотлар тасдиқламоқда. Луғатга «ароқ», «коньяк» деган сўзлар кириб кела бошлаган, маст бўлиб юриш «катта»ларга хос фазилат ҳисобланган. Жамоа бўлиб меҳнат жабҳасига отланишнинг оғир қадамлари ёш жувонларнинг ҳусни, малоҳатини оёқ ости қилган. Довюраклик, миллий ғурур сингари фазилатлар ўрнини лоқайдлик, хушомадгўйлик эгаллай бошлаган. Шубҳасиз, 70 йилдан кўпроқ муддат бўйнига кунда осилган авлод қадди анча букилиб, бошқа қавмлар сафида кўринмай қолгани сир эмас эди.

Озод меҳнат туфайли ҳосил билан тўлишган дала ўртасида туриб узоқларга назар ташлаймиз. Ўтмишнинг маҳзун хотиралари қўзғалгандек, олислардан Чотқол тоғлари кўзга ташланади. Назаримизда, уларнинг бағрида эркин бир ҳаво кезиб юргандек, уфқдаги булут ҳам шу баҳри мунавварликдан баҳра олаётгандек туюлади. Дала четидаги дарахтларнинг қуюқ сояси қуршаб олган ёзлик саройда эса Қурбон отанинг аъзолари тушлик қилишаяпти. Улар 25 нафарга етиб қолибди. Мавсумий ишлар кўпайганлиги муносабати билан таътилга чиққан ўқувчилар ишга жалб қилинибди. Уларга бепул тушликдан ташқари ҳар куни иш ҳақи (100 сўм миқдорида) тўлашга келишилган.

Суҳбатдошим энди Америка, Англия, Италиядан ташриф буюрган ҳамкасблар (фермерлар маъносида) билан бўлиб ўтган мулоқотлардан сўзлайди. Улардаги тартиблар билан бизда қарор топаётган иш усулларини таққослаб ўз мулоҳазаларини баён этади. Маълум бўладики, гарчи уларда меҳнат шароитлари бир мунча яхши бўлса-да, («Америка бунга 200 йил давомида эришган», — дейди Қурбон ота), деҳқончилик маданияти ва маҳорати бизда анча юқори экан. Хорижда фермер одатда бир хил экинга ихтисослашади, бу балки яхшидир, бироқ бир неча хил экин билан мулоқот қилиш борасида ўзбек деҳқонининг олдига тушадигани кам экан. Қ. Хўжаевнинг даласида картошка, бақлажон, лавлаги, ошқовоқ, помидор сингари ўнга яқин ҳосил етиштирилаяпти. Эртаки картошкани йиғиштириб олиб, ўрнига бодринг қадашди. Пиёз ва сабзининг ўрнига кечки картошка экишди. Саримсоққа ҳам жой тайёрлаб қўйилибди. Соҳибкор бундай юмушларни тилга олар экан, илмий далиллар, ота-боболарнинг йиллаб йиққан тажрибаларидан мисоллар келтиради, даласи ҳақида шоирона эҳтирос билан завқланиб сўзлайди. Чеҳрасида ҳақиқий деҳқон ва чинакам хўжайин кайфияти зоҳир бўлади.

ХОТИРАЛАРДАН: «Колхоз»нинг асосий меҳнат воситаси бир неча қирчанғи ҳўкизлар ва эшаклар бўларди. Ҳўкизлар билан ер ҳайдалса, эшакларда юк ташиларди. У пайтда парклар, гаражлар ўрнига ҳўкизхоналар, оғиллар бор эди, касблар ҳам қўшчи, ҳўкизбоқар, эшакбоқар тарзида номланарди. 2-3 ойлаб қўш ҳайдалар, қўшчилар омочга осилиб, қирқтомир бўлиб кетарди. Ҳўкизбоқарларнинг асосий юмуши «жонли трактор»ларга қарашиш бўлганидан кеча-ю кундуз атрофидан жилмас эди, тунда ҳам гардангир, тўқимлар ичида ухлаб қолаверарди. Маишати — бир бурда қотган нон-у, қорақумғонда қайнатилган сув бўларди уларнинг. Пойабзал ўрнида мол терисидан тайёрланган чориқ кийиларди. Кимгаки терининг қалин жойи тўғри келиб, чориқ узоқроқ чидаса, энг катта сийлов бўларди. Жун пайтаваси бўлганлар энг бадавлат ҳисобланарди!».

Булар анча узоқ тарихнинг гапи эмас, чекка қишлоқларда 60-йилларда ҳам худди шундай аҳвол мавжуд эди. Шу хотираларни ҳикоя қилиб берган отахон билан бугунги кунлар ҳақида сўзлашиб қолганимда, ҳаётдан аччиқ-чучукни тўйгунча тотган мўйсафид тилига эрк бермай, сукут сақлади ва менга сўзсиз тикилиб қолди. Унинг хира тортган, йиллар суронида тош қотган дийдасида ёш айланарди. Бобо кайфиятини йиғлаб изҳор этар эди. Бу — аламзада дилнинг шодлиги эди. Анча танаффусдан кейин чол оғир хўрсиниб, бир воқеани айтиб берди. Уларнинг етти пуштидан қолган боғи бор экан. Нима бўлибди-ю мевали дарахтларга солиқ чиқибди. Агар солиқ тўланадиган бўлса, молни ҳам, жонни ҳам бериб қутулиш маҳол. «О, қандай боғ эди-я, — деб ўкинди чол, — нокнинг 7 хили, олманинг 12 хили бор эди. Тансиқ навларни айтмайсизми? Унақасини ҳеч кўрмадим кейин». Кунпаякун бўлишидан қўрққан боғбон бобоси ана шу нодир дарахтларни бўзлаб йиғлаганча ўз қўли билан кесиб, кундасини кавлаб ташлаган экан. Чол ҳамон орзиққанда ўша боғни эслайди.

Қурбон ота билан суҳбатимиз асносида ана шундай оғриқли хотиралар тилга кирди. Хусусан, буғдойзордан муштдек машоқ териб, рамақижон бўлиб ётган дилбандига илинган онанинг азоблари ҳеч кимнинг ёдидан чиқмаган. Гап шу жойга келганда Қурбон ота беихтиёр каппоннинг остига ишора қилди.

— Мана, ун босилиб ётибди.

Дарвоқе, Хўжаевлар хўжалиги фақат хомашё етиштирмайди, балки уни қайта ишлаш билан ҳам шуғулланади. Дейлик, ўзларининг соатига 600 кг. буғдойни тортадиган тегирмонлари бор. Маҳсулот эса ўз магазинлари орқали харидорларга етказиб берилади. Шундай қилиб, қайта ишлаш туфайли даромад 2-2,5 баробар ошяпти. Тегирмон, макарон цехи, магазин улар хўжалигининг саноатлашган иккинчи бўғини.

Замонавий деҳқон тимсоли, 74 ёшида ҳам йигитларга хос ғайрат тарк этмаган отахон хонадонида 9 фарзанд вояга етди. Икки ўғил фермер хўжалигида, яна бир ўғил ва келин кичик корхонада отага ҳамкор. Фаолиятини яна ҳам кенгайтириш, қўшимча ер олиб, янги цехлар ташкил қилишни кўнгилга тугиб қўйган отахон ўзига куч-ғайрат бағишлаган омилни ғурур билан эътироф этади:

— Мустақиллик бўлмаса бундай кунлар тушга ҳам кирмас эди. Юртбошимизга мингдан-минг раҳмат, узоқни кўриб тутган йўллари туфайли шундай ютуқларга эришдик.

Дарҳақиқат, бу дил сўзларининг замирида катта ҳақиқат мужассам. Иқтисодиётда бозор тамойилларини жорий қилишга киришилган илк кунларданоқ Президентимиз деҳқон ва фермер хўжаликларининг фаолиятини ривожлантиришга алоҳида эътибор берди. Истиқлолдан кейинги дастлабки жиддий фармонлардан бири ҳам «Республикада деҳқон (фермер) хўжаликларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ҳамда давлат йўли билан ишбилармонлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш ҳақида» (1991 йил, 29 ноябрь) эди. Шундан кейин кўплаб ҳужжатлар қабул қилинди, ҳаракат ривожига қанот бағишланди. Дастлабки пайтларда мустақил фаолият кўрсатаётган фермер хўжаликлари 1,5-2 мингни ташкил этган бўлса, эндиликда уларнинг сони 25 мингга яқинлашиб қолди. Биз ҳикоя қилган Қурбон ота Хўжаев бошлиқ фермер хўжалиги шулардан бири.

Шахсий ташаббус асосида меҳнатни ташкил қилиб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида тобора салмоқ касб этиб бораётган бундай хўжаликлар эртанги кунимизнинг пойдеворларидан бўлиб қолаверади.

Ҳаким САТТОРИЙ.

МДҲда ягона

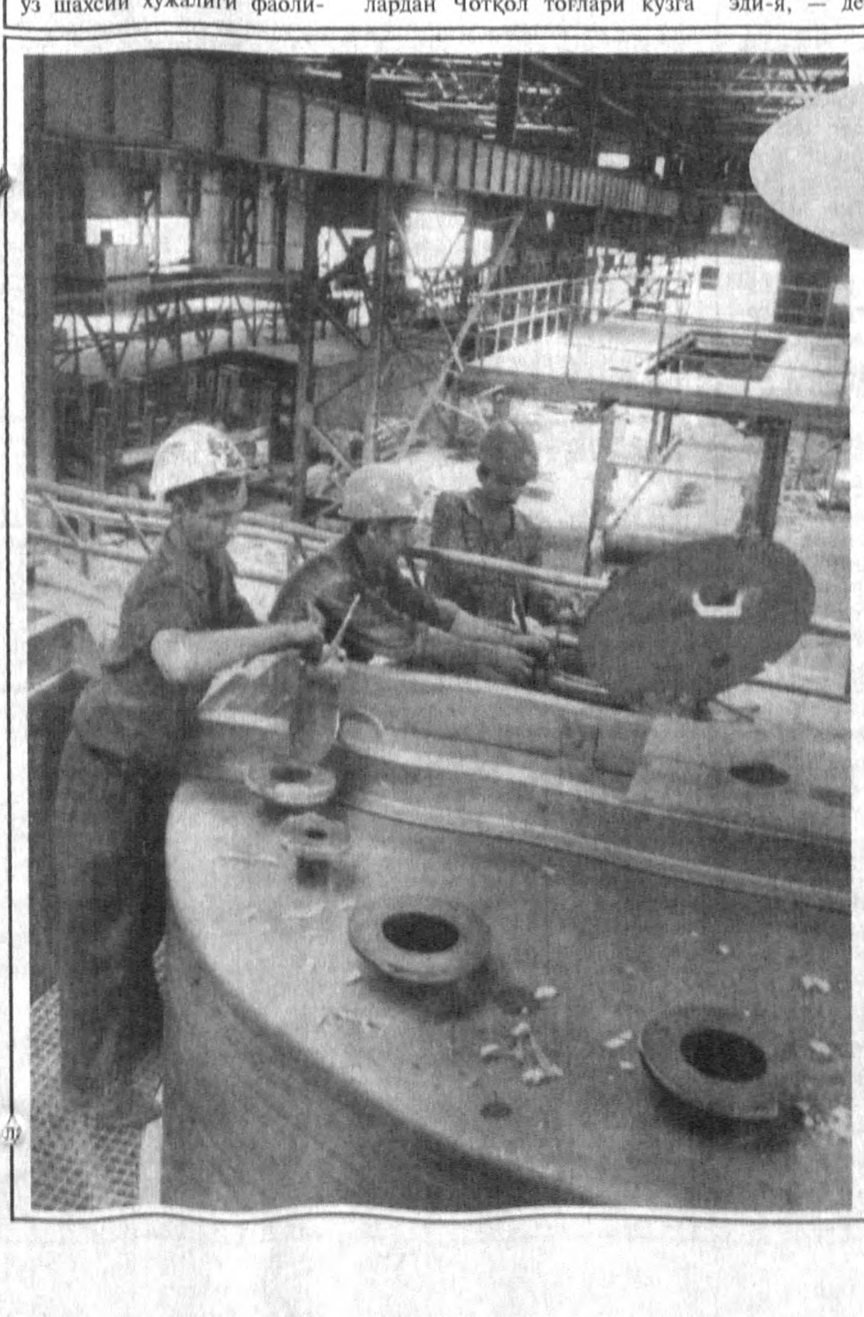

Ангрен шаҳридаги «Каолин» Ўзбекистон—Германия қўшма корхонасини қуришга киришилди. Бу ерда айни пайтда қурилиш-монтаж ишлари давом этаяпти. Ишлаб чиқарувчи жиҳозларнинг барчаси Германиядан келтирилмоқда. Монтаж ишларини «Промтехмонтаж» ташкилотининг монтажчилари амалга ошираяпти. Энг қувончлиси, ушбу корхона МДҲ мамлакатлари ичида каолин ишлаб чиқарадиган ягона корхона бўлади.

СУРАТЛАРДА: *корхона бош директори ўринбосари М. Муратаев; жиҳозларни ўрнатиш ишлари давом этаяпти.*

В. ПОРТНОВ олган суратлар.

ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУР

ДУШАНБА, 10 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00-8.40 «Таҳлилнома».

*

8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. 9.10 «Жаҳон спорти». 9.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Соҳибқирон юрти». 9.40 Болалар учун. «Умид учқунлари». 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 «Кино янгиликлари». 10.15 «Ўзбек киноси ижодкорлари». 10.35 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм. 12.05 Мустақиллик одимлари. 12.10 Ўзбекистон телерадиокомпанияси бадиий жамоаларининг концерти. 12.35—14.00 Х. Расулов. «Муҳаббат султони». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Олтин тақа». Мультфильм. 18.20 **Ўзбекистон Республикаси муста-қиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Истиқлол ғунчалари». 18.30 «Ўзбекистон фуқароси». 18.50 «Олам ва одам». 19.05 «Қонун ва ижро». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.10 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 Биржа ва банк хабарлари. 20.05 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисод алифбоси». 21.30 «Хайронаман». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист С. Удаева. 22.05 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 33-қўй. 22.45 **«Мустақиллик одимлари».** 22.50 «Кинонинг минг бир олами». Кинокўрсатув. 23.15 «Ахборот». 23.40 — 23.45 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи» (рус тилида). 18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам. 18.35 «Жаҳон урушларининг махфий архивларидан». Телесериал. 19.05 «Эгиз қўшиқлар». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Туризм ҳақида». 20.20 «Мусиқий лаҳзалар». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Олтин мерос». 21.10 «Таггер». Телесериал. 22.00 «Бурч ва масъулият». 22.15 «Даракчи» (рус тилида). 22.25 Оҳанглар ва эълонлар. 22.35 Кинонигоҳ. «Йиртқичлар». 00.25 Тунингиз хайрли бўлсин!

*

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
17.20—20.35

*

20.35 «Умр дафтари». Телеочерк.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Пойтахт». Публицистик кўрсатув.
22.05 «Ғаройиб одам». Бадиий фильм.
23.40—24.00 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05, 21.15 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 «Жаҳон». 20.15 «Ўзбекистон — умумий уйимиз» рукнида «Чинор» видеоканали: «Айчурек». «Умид». 20.55 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона». 21.00 «Умр баҳори». 21.20 Кинематограф. «Бировнинг хати». 22.50 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида». 23.10 Спорт-тайм. 23.40—23.50 «Хайрли тун!».

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 — Янгиликлар. 8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». 9.00 «Мўъжизалар майдони». 10.00 «Сиҳат-саломатлик». 10.30, 18.30 — «Куйини топинг». 11.15 «Биргалашиб» дастури. 12.00 «Етти қария ва бир қиз». 13.30 Футбол шарҳи. 14.20 Мультсериал. 14.45 «Марафон-15». 15.05 «Юлдузли онлар». 15.40 «Орзуларимиз оғушида». Сериал. 16.05 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 16.30 «Оламга саёҳат». 18.05 «Тиғиз пайт». 19.00 «Никобдаги киши» дастури. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Тоғлик». Саргузашт сериал. 21.45 Баскетбол. Жаҳон чемпионати. Финал. 00.05 «Ғам-андуҳлар даври ҳали келмайди» Бадиий фильм.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.50 «Хит-парад». 16.25 «Гутен абенд». Немис таҳририятининг кўрсатуви. 16.50 «Омонат». 16.55 «Ютуқ» салони. 17.00 «Сокин сувлар». Сериал. 18.00 «Бола тилидан». 18.35 «Юртдошлар». 19.00 «Даллас». Сериал. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 Спорт янгиликлари. 20.50 Мусиқий дақиқалар. 21.00 Бадиий фильм. 22.00 «Ютуқ» салони.

СЕШАНБА, 11 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Аёл қалби наволари». Мусиқий дастур. 9.10 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Хонобод». 9.20 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 33-қўй. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 Янги алифбони ўрганамиз. 10.35 «Пахтакор». Хотира куни. 10.50 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 21-серия. 11.05 «Оламни асранг». 11.25 **Мустақиллик одимлари.** 11.30 Болалар учун. «Мактублар-кабутарлар». 12.05 «Мутойиба». Н. Собиржонов. 12.35—14.00 Кундузги сеанс. «Тавон тўлов». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Ёруғ олам кўзгуси». 18.25 «Ҳисобини билганлар». 18.45 «Экран куйлари». 19.05 «Чорраҳа». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.15 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 **«Мустақиллик бекати».** 20.05 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Янграсин шўх яллалар». Мусиқий дастур. 21.30 «Акс-садо». 22.05 Диққат премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 34-қўй. 22.45 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** Вилоят телевидениелари намойиш этади: «Ўзлигинг намоён қил». 23.20 «Назм ва наво». Увайсий лирикаси. 23.50 «Ахборот». 00.15 — 00.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам. 18.25 Ёввойи ҳайвонот олами. 18.55 «Кундалик». 19.05 «Онагинам». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Оҳун». 20.15 Исмлар тарихи. 20.30 «Ахборот». 21.00 «Таггер». Телесериал. 21.50 «Даракчи». 22.00 Спорт қитъаси. 22.55 Кинонигоҳ. «Ажал қуроли-4». 00.25 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00
17.20—20.35

*

20.35 «Қалдирғоч». Фильм-концерт.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 Шарқ киноси. «Оқ велосипед». Бадиий фильм (Туркия).
23.00—23.20 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05 «Таъзим». 19.25 Телефакт. 19.35 Мусиқий танаффус. 19.50, 21.15 — Эълонлар. 19.55 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.40 «Солиқ ҳақида сабоқлар». 20.55 Мусиқий танаффус. 21.00 «ТВ-4»да немис тўлқини. 21.20 «Жаҳон киноси». 23.00 Хит-коллекция. 23.20—23.30 «Хайрли тун!».

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 — Янгиликлар. 8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». 9.00 В. Познернинг «Ниқобдаги киши» дастури. 9.45 «Кулги панорамаси». 10.20 «Хонаки кутубхона». 10.30, 18.30 — «Куйини топинг». 11.25 «Биргалашиб» дастури. 12.00 «Ғурур ва янглиш фикр» сериали. 5-серия. 13.15 Эдвард Радзинский. «Одоб асри ҳалокати». 1-кўрсатув. 14.20 Мультсериал. 14.55 «Бахтли тасодиф». 15.40 «Орзуларимиз оғушида». Сериал. 16.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 16.30 «Оламга саёҳат». 18.05 «Тиғиз пайт». 19.00 «Мавзу». 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Ҳеч ким ўлишни истамади». Бадиий фильм. 22.40 Галина Волчек «Хотин-қизлар билан содир бўлган воқеалар» дастурида.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.50 «Хит-парад». 16.00 «Товушлар музейи». 16.50 «Омонат». 16.55 «Ютуқ» салони. 17.00 «Сокин сувлар». Сериал. 18.00 «Бола тилидан». 18.35 «Юртдошлар». 19.00 «Даллас». Сериал. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 Спорт янгиликлари. 20.50 Мусиқий дақиқалар. 21.00 Бадиий фильм. 22.15 «Ютуқ» салони.

ЧОРШАНБА, 12 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Муҳаббат мадҳи». Концерт. 8.50 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Юртим жамоли». 9.10 «Ғаройиб саёҳат». Мультфильм. 9.20 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 34-қўй. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 «Жараён». 10.25 «Алифбо сабоқлари». 10.55 Болалар учун. «Ёзимиз — соз ўтмоқда». 11.15 «Акс-садо». 11.45 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 22-серия. 12.05 **Мустақиллик одимлари.** 12.10 Кундузги сеанс. «Эртаклар тарк этган дара». Бадиий фильм. 13.30 «Инсон ва замин». Тележурнал. 14.10—15.00 «Пахтакор-79». Футбол. Хотира турнирининг финал учрашуви.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал. 18.35 «Мулк ва муносабат». 18.50 «Дунё адабиёти». 19.05 «Зилол-98». Фольклор-этнографик ансамблларининг телевизион фестивали. 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда». 20.05 «Оқшом эртаклари». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». 21.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ватан мадҳи». Мусиқий дастур. 21.45 «Сиёсат оламида». 22.05 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-қисм. 22.45 «Ёшлар» телеканали: «Қизлар давраси»ни эслаб...». «Қизлар давраси». 24.00 «Ахборот». 00.25 — 00.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Ёрилтош». Мульттўплам. 18.35 «Жосуслар». Ҳужжатли сериал. 19.05 «Дойче Велле» тақдим этади...» 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Билиб қўйган яхши». 20.10 «Жозиба». 20.30 «Ахборот». 21.00 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ҳудуд». 21.30 «Таггер». Телесериал. 22.20 «Даракчи». 22.30 Оҳанглар ва эълонлар. 22.40 Кинонигоҳ. 00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртакнамо чоршанба». Кинокўрсатув.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00
17.20—20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00—21.30

*

21.30 «Пойгачилар». Бадиий фильм.
23.10—23.30 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05, 22.10 — Эълонлар. 19.10 «Морена Клара». Телесериал. 19.55 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона». 20.00 «Спорт-лотто». 20.10 «Дунё ва болалар». 20.30 «Азизим». «Улуғлар улуғлайди аёлларини». 20.55 «Автосалтанат». 21.05 «Куйла, ёшлигим». «Шоҳзод» гуруҳи — меҳмонимиз. 21.40 «Дурдаршан». 22.15 Олтин хазина. Саид Аҳмад. «Келинлар қўзғолони». А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 2-қисм. 23.30—23.40 «Хайрли тун!».

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 — Янгиликлар. 8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». 9.00 «Мавзу». 9.45 «Ҳайвонот олами-да». 10.30 «Жентльмен-шоу». 11.15 «Биргалашиб» дастури. 12.00 «Ғурур ва янглиш фикр». Сериал. 6-серия (якунловчи). 13.15 Эдвард Радзинский. «Одоб асри ҳалокати». 2-кўрсатув. 14.20 Мультсериал. 14.45 «Қойилмақом давра». 15.15 «Чангалзорлар даъвати». 15.40 «Орзуларимиз оғушида». Сериал. 16.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 16.30 «Оламга саёҳат». 18.05 «Тиғиз пайт». 18.30 «Олтин талвасаси» дастури. 19.10 «Инсон ва қонун». 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Ёлланган одам». Детектив. 22.25 София Ротару «Хотин-қизлар билан содир бўлган воқеалар» дастурида.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.50 «Хит-парад». 16.30 «Замин». Экологик альманах. 16.50 «Омонат». 16.55 «Ютуқ» салони. 17.00 «Сокин сувлар». Сериал. 18.00 «Бола тилидан». 18.35 «Юртдошлар». 19.00 «Даллас». Сериал. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 Спорт янгиликлари. 20.50 Мусиқий дақиқалар. 21.00 Бадиий фильм. 22.25 «Ютуқ» салони.

ПАЙШАНБА, 13 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 Ёш ижрочилар концерти. 9.00 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури. 9.15 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм. 9.55 **Мустақиллик одимлари.** 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 «Бокира туйғулар». 10.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Чамандаги гулларимиз». 11.00 «Созга солдим Алпомишни». 11.20 «Ташриф қоғози». 12.05 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 23-серия. 12.05 «Соғлом авлод — соғлом миллат». 12.25 — 14.00 Кундузги сеанс. «Улан». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 «Олтин тож». Телевизион ўйин. 18.30 «Ёзув столидан репортаж». 18.50 «Харита». Халқаро шарҳ. 19.05 «Ҳидоят сари». 19.25, 20.25, 20.55, 23.15 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 «Юзма-юз». 20.10 «Оқшом эртаклари». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Парламент соати». 21.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Истиқлолим сени куйлайман». Мусиқий дастур. 21.50 «Ватанни севмоқ иймондандир». Публицистик кўрсатув. 22.15 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-қисм. 22.55 «Ислоҳот одимлари». 23.20 «Ахборот». 23.45 «Сомон йўли». 00.45 — 00.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи» (рус тилида). 18.15 «Эратой». 18.30 «2000 йилдан сўнг». Телесериал. 18.45 «Катта танаффус». Телеўйин. 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Бир жуфт қўшиқ». 20.05 «Табобат оламида» (рус тилида). 20.30 «Ахборот». 21.00 «Одобнома». 21.10 Мумтоз наволар. 21.20 «Мутойиба». 21.40 «Оилавий экран». «19-комитет». 1-серия. 23.00 «Даракчи» (рус тилида). 23.10 Оҳанглар ва эълонлар. 23.15 «Оилавий экран». «19-комитет». 2-серия. 00.25 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00
17.20—20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Вақт хазинасидан».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00—21.30

*

21.30 Изабель Юппер «Сув остида» фильмида.
23.00—23.20 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05 «Суҳбатдош». 19.25 «02» тўлқинида. 19.40 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув. 20.10 «Лаззат». 20.30, 22.00 — Эълонлар. 20.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 21.20 «Иқтидор-98». 21.40 «Ҳаммаси мода ҳақида». 22.00 Мусиқий Олимп. 22.25 Киносалон. 00.05—00.15 «Хайрли тун!».

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 — Янгиликлар. 8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». 9.00 «Инсон ва қонун». 9.35 «Ҳамма уйдалигида». 10.20 «Хонаки кутубхона». 10.25, 18.30 — «Бу эрмак жониворлар». 11.15 «Биргалашиб» дастури. 12.00 «Лаутаралар» фильми. 1-серия. 13.15 Эдвард Радзинский. «Одоб асри ҳалокати». 3-кўрсатув. 14.20 Мультсериал. 14.45 «Қойилмақом давра». 15.15 «Сеҳрли олам ёки Синема». 15.40 «Орзуларимиз оғушида». Сериал. 16.05 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 16.30 «Оламга саёҳат». 18.05 «Тиғиз пайт». 19.05 «Йўқотилганларни излаб». 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Нелл». Мелодрама. 22.45 Татьяна Васильева «Хотин-қизлар билан содир бўлган воқеалар» дастурида.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.50 «Хит-парад». 16.00 Режиссёр Биби Амар фильми: «Йўқотилган жаннат». 16.50 «Омонат». 16.55 «Ютуқ» салони. 17.00 «Сокин сувлар». Сериал. 18.00 «Бола тилидан». 18.30 Марина Султонова кўрсатуви. 19.00 «Даллас». Телесериал. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 Спорт янгиликлари. 20.50 Мусиқий дақиқалар. 21.00 «Дон Кихот болалари». Бадиий фильм. 22.15 «Ютуқ» салони.

ЖУМА, 14 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шарқ тароналари». Мусиқий дастур. 8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Фасли ёз». 9.05 «Мозийдан бир мўъжиза». 9.20 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар. 10.05 «Ҳаёт чашмалари». 10.30 **Мустақиллик одимлари.** 10.35 «Эртаклар — яхшиликка етаклар». 11.20 «Қўшиқ билан кўраман оламни». Мусиқий дастур. 11.45 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 24-серия. 12.05 «Таянч нуқтаси». 12.25—14.00 Кундузги сеанс. «Прерия». Бадиий фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.10 Болалар учун. «Ҳикматнома». 18.25 «Ранглар жилоси». 18.40 «Фермер». Телетанлов. 19.00 **«Мустақиллик одимлари».** 19.05 «Қалб гавҳари». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Омонлик тилаймиз». 20.05 Оқшом эртаклари. 20.30 «Ахборот». 21.00 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Юртим мўъжизалари». 21.20 «Аҳли ёр ўлсайди». О. Отахонов. 21.45 «Оила — маънавият бешиги». 22.10 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-қисм. 22.55 «Ахборот». «Мунаввар дунё». Дам олиш дастури: 23.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Истиқлол фидойилари». 23.45 «Нақадар тотли сўз — Озодлик» рукнида «Ҳуррият». Бадиий фильм. 2 серия (Туркия). 00.35—00.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Ўйна, болажон, ўйна». 18.30 «Бор эканда, йўқ экан». 18.50 Экранда — Дэвид Копперфилд. 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Яхши дам олинг». 20.10 «Туйғуларим». 20.15 «Ҳар лаҳзада қўшиқ». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Дубляж». 21.20 «Таггер». Телесериал. 22.10 «Даракчи». 22.20 Оҳанглар ва эълонлар. 22.35 Кинонигоҳ. «Узоқ қариндошлар». 00.15 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.55 Янгиликлар.
17.00 Болалар учун. «Бинафша».

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00.
17.20—20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Таваллуднома».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00—21.30

*

21.30 Оскар совриндорлари: «Касабланка». (1943). Бадиий фильм.
23.20—23.40 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05 «Маънавият ва ислом». 19.25 «Бу бўстон аро...» Мусаввир ижодида диёр жилоси. 19.50 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Саломат бўлинг». 20.10, 22.05 — Эълонлар. 20.15 «Морена Клара». Телесериал. 21.00 «Бегойим». 21.25 «Дурдаршан». 21.55 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона». 22.10 Кинематограф. «Мевлюднинг боши учун 5 минг сўм». 23.30 Араб эстрадаси. 24.00—00.10 «Мунаввар тонг истаб...»

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!». 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 — Янгиликлар. 8.15, 17.20 — «Роксолана — султон асираси». 9.05 «Саёҳатчилар клуби». 9.55 «Смак». 10.15 «Хонаки кутубхона». 10.25 «Янгра, гармонь!». 11.15 «Биргалашиб» дастури. 12.00 «Лаутаралар» фильми, 2-серия. 13.15 Эдвард Радзинский. «Одоб асри ҳалокати», 4-кўрсатув. 14.20 Саргузашт фильм. 15.50 «Сезам кўчаси». 16.25 «Фрутис чердаги» дастури. 18.10 «Сиҳат-саломатлик». 18.45 «Мўъжизалар майдони». 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Мурда учун товон» детективи. 22.30 «Нигоҳ». 23.30 «Игна». Бадиий фильм.

ҚозТВ

5.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.50 «Хит-парад». 16.00 «Коре сарам». Корейс таҳририяти кўрсатуви. 16.50 «Омонат». 16.55 «Ютуқ» салони. 17.00 «Комиссар аёл». Сериал. 18.00 «Бола тилидан». 18.30 «Юртдошлар». 19.00 «Гамбург полициячилари». Детектив. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 «Саломатлик учун инвестициялар». 21.00 «Калуцинлар хиёбонилик киши». Бадиий фильм. 22.35 «Ютуқ» салони.

ШАНБА, 15 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». 8.00—8.25 «Ахборот». 8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.40 «Шўх, шўх ўйнар эдим». Мусиқий дастур. 9.00 «Зиёрат». 9.10 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм. 9.55 «Шоҳрух клуби». 10.15 **Мустақиллик одимлари.** 10.20 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 25-серия. «Ёшлар» телеканали: 10.35 «Шу Ватанга бордур менинг керагим». «Очиқ дарс». «Пўлат тулпорлар». «Эстрада ва ёшлар». 12.05 «Жаҳон театри». 12.25 «Ҳазрати инсон». Публицистик кўрсатув. 12.40 «Олтин тож». Телевизион ўйин. 13.00 «Санъат олами». 13.20 «Телевидение ва томошабин». 13.45 Кундузги сеанс. «Муҳаббат тилсими». Бадиий фильм. 15.05—15.35 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Маънавият». Бадиий-публицистик кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Мультолам». 18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув. 18.40 «Бахтли воқеа». 19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Жаҳон спорти». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Оталар чойхонаси». 21.50 **Мустақиллик одимлари.** 22.00 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-қисм. 22.45 «Ахборот». «Тунги ёғду». Дам олиш дастури 23.10 «Куй ва тасвир». 23.30 «Нақадар тотли сўз — Озодлик» рукнида: «Ганди». Бадиий фильм. 1-серия. 01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Боланинг тили». 8.15 «Яхши дам олинг». 8.30 «Санта Барбара». Телесериал. 9.15 «Мафтункор чеҳралар». 9.35 «Лавжой». Телесериал. 10.20 А. Олимбоев. «Оғзаки ҳикоялар». 3-қисм. 10.45 Болалар экрани. 12.15 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ҳудуд». 12.45 «Жозиба». 13.05—13.55 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «У ким? Бу нима?» 18.30 Спорт қитъаси. 19.00 Телефильм. 19.10 «Таянч». 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.55 «Бизнес-академия». 20.10 «Гулдаста». 20.30 «Ахборот». 21.00 «Даллас». Телесериал. 21.50 «Сўз ва соз оҳанглари». 22.15 «Хонадонингизга осойишталик тилаймиз». 22.45 «Даракчи». 22.55 Оҳанглар ва Эълонлар. 23.00 Кинонигоҳ. «Шубҳага ўрин йўқ». 00.50 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.45 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
17.50—23.05

*

23.05 Эълонлар.
23.10—23.30 «Нилуфар гуллаганда». Телефильм.

ЎзТВ-IV

10.05 «Шанба эртаги».
11.15 «Рақслар қанотида».
11.40 «Туманларсиз Британия».
11.55—12.25 «Кросс Роудс» кафесига хуш келибсиз!» (Инглиз тили ҳамма учун).

* * *

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби. 18.50 «Мультомоша». 19.05 Авторейд. 19.15 «Далил ва шарҳ». 19.30 «Спектаклдан сўнг». 19.55, 21.30 — Эълонлар. 20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 20.45 «5 дақиқа ўзим учун». 20.50 «Бу ажиб дунё». 21.10 «Хит коллекция». 21.35 Киносалон. 23.35—23.45 «Хайрли тун!».

РЖТ

7.00 «Одам Ато Момо Ҳавога уйланади» комедияси. 1-серия. 8.15 Мультфильм. 8.45 «Руҳоний сўзи». 9.00, 14.00, 17.00 — Янгиликлар. 9.10 «Хонаки кутубхона». 9.30 «Тонгги почта». 10.05 «Каламбур». 10.40 «Смак». 11.00 «Бир нодир асар тарихи». 11.30 «Могилев — Москва — Шлягер» дастури. 12.00 «Америка М. Таратута билан». 12.35 «Оталар ва боболар» комедияси. 14.20 «Цивилизация» дастури. 14.50 «Ҳайвонот оламида». 15.30 Мультфильм. 16.10 «Бу қандай содир бўлган эди». 17.15 «КВН-ассорти». 17.50 «Катта танаффус». Комедия. 2-серия. 19.10 «Жентльмен-шоу». 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 «Время». 20.35 «Тасодифий ғазаб». Жангари фильм. 22.20 «Оқ тўти» клуби. 23.05 «Айбсиз». Триллер.

ҚозТВ

8.05 «Ҳақиқат».
8.20 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал.
8.40 «Сифат».
9.00 «Лайлакча». Қисқа метражли фильм.

* * *

15.55 «Ютуқ» салони. 16.35 «Оқин Отажон Нургалинов». 17.10 «Евроосиё». 17.40 «Сифат». 18.00 «Спорт+» таништиради. 19.00 «Бойтумор». 19.50 Мусиқий дақиқалар. 20.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви. 20.40 «Шахс». 20.50 «Биз севамиз». Бадиий фильм (Ҳиндистон).

ЯКШАНБА, 16 АВГУСТ

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
«ЁШЛАР» телеканали:
9.10 «Мулоҳаза, мунозара, муносабат».
«Талабалик йилларим».
«Ватанимга хизмат қиламан».
«Куйла, ёшлигим».

* * *

11.20 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 4-қисм. 12.05 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа. 12.45 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ёзувчи ва замон». 13.10 Кундузги сеанс. «Орзулар камалаги». Бадиий фильм. 14.20 «Сурат ва сийрат». 14.40 «Катта танаффус». Телевизион ўйин. 15.20—16.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Металлург» — «Трактор».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Омад юлдузи». Телеўйин. 18.35 «Рақслар гулдастаси». 18.55 **«Мустақиллик одимлари».** 19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув. 19.25, 20.00, 21.10 — Эълонлар. 19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида). 20.05 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 20.30 «Таҳлилнома». 21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури. 21.40 Телевизион миниатюралар театри. 22.15 ТВ-I намойиш этади. Телеанонс. 22.25 «Бурч». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-қисм. 23.15 «Футбол майдонларида». «Аср мўъжизаси» кинодастури. 23.30 «Кино янгиликлари». 23.45 «Нақадар тотли сўз — Озодлик» рукнида. «Ганди». Бадиий фильм. 2-серия. 01.15—01.20 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

7.55 Кўрсатувлар дастури. 8.00 «Аралаш-қуралаш». 8.20 «Ғаллатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм. 8.45 «Онагинам». 9.05 «Санта Барбара». Телесериал. 9.45 «Дойче Велле» тақдим этади...». 10.05 А. Олимбоев. «Оғзаки ҳикоялар». 4-қисм. 10.35 «Робин Гуднинг янги саргузаштлари». Телесериал. 11.00 «Гулдаста». 11.10 «Лавжой». Телесериал. 11.55 «Мутойиба». 12.15 Болалар экрани. 13.45 Эстрада тароналари. 14.05—14.50 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури. 18.05 «Даракчи». 18.15 «Сув ости дунёсига саёҳат». 18.30 «Мультипанорама». 19.00 «Нафосат». 19.10 «Кенгга — кенг дунё». 19.25, 20.00, 20.25 — Эълонлар. 19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида). 20.05 «Келгуси ҳафтада». 20.30 «Таҳлилнома». 21.10 «Даллас». Телесериал. 22.00 «Даракчи». 22.10 «Менинг ҳам ўз овозим бор». Ўлмас Оллоберганов. 22.30 Миллионлар ўйини. 22.40 Оҳанглар ва эълонлар. 22.45 Якшанба кинозали. «Есения». 00.35 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.00 «Цирк, цирк, цирк».

*

Россия жамоат телевидениеси
17.30—23.15

*

23.15 Эълонлар.
23.20—23.50 «Таҳлилнома» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

9.00 «Хайрли тонг!». 9.30 «Парле ву франсэ?». 9.55 «Лаззат». 10.15 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 11.55 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 12.05 Эълонлар. 12.10 Киносалон. 14.10 Мусиқий олимп. 14.30 «Иштирок этувчилар». 14.50 «Жонли сайёра». 15.10 Клип-антракт. 15.20 Кундузги сеанс. 16.50—17.10 «Сенинг вақтинг».

*

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

18.45 «Мультомоша». 19.00, 21.10 — Эълонлар. 19.05 «Кобра». Телесериал. 19.45 Клип-антракт. 19.55 «Хайрли оқшом». 20.25 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Бугунги кун мавзуси». 20.40 Жаҳон киноси янгиликлари. 21.15 Киносалон. 23.15—23.25 «Хайрли тун!».

РЖТ

7.00 «Одам Ато Момо Ҳавога уйланади» комедияси. 2-серия. 8.15 «Лотто-Миллион». «Спорт-лото». 8.30, 15.40, 16.05 — «Дисней-клуб». 9.00, 14.00, 23.15 — Янгиликлар. 9.10 Дм. Криловнинг «Йўлда ёзилмаган қоидалари». 9.30 «Ҳамма уйдалигида». 10.10 «Тонг юлдузи». 11.00 «Россияга хизмат қиламан!». 11.30 «Янгра гармонь!» 12.00 «Деҳқон ахборотномалари». 12.30 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Сериал. 13.25 «Кулги панорамаси». 14.20 «Саёҳатчилар клуби». 15.05 «Хотин-қизлар билан содир бўлган воқеалар» дастури. 16.35 «Тарих ғилдираги». Телеўйин. 17.30 «Похол шляпа». Мусиқий комедия. 19.55 «Киноафиша». 20.00 «Время». 20.40 «Анастасия». Бадиий фильм. 22.45 Андрей Макаревичнинг «Абажур» дастури. 23.30 Футбол шарҳи.

ҚозТВ

7.05 «Уйғон ва куйла». 7.35 «Фудзияма». Спорт машқи. 7.50 «Қайсар». Ҳарбий-ахборот дастури. 8.10 Мультфильм. 8.30 «Золушка учун уч ёнғоқ». Болалар учун фильм. 10.05 «Гумирнома». 10.35 Телекўргазма. 11.05 «Даврлар туташганда». 11.30 «Энши-балапан». 12.00 «Аёл, оила, жамият». 12.30 Кинорежиссёр Болат Калимбетов. 13.30 «Замин соҳиби». 13.50 «Ютуқ» салони. 14.20 Гулжаҳон Қосимжонованинг муаллифлик кўрсатуви. 15.15 «Кўп кўчалар Желтоқсандан бошланади». 15.40 «Гутен абенд!». Немис таҳририятининг кўрсатуви. 16.55 «Сифат». 17.15 Концерт. 17.40 «Спорт+» таништиради. 18.00 «Шахс». Жанна Ахметованинг муаллифлик дастури. 18.30 «Қозоғистон-2030». 19.00 «Фавор». Эркаклар учун тележурнал. 19.30 Мусиқий дақиқалар. 20.25 Бадиий фильм.

ТАЪЛИМ

ТУБ ИСЛОҲОТЛАР ДАВРИ

Ижодий ўқув юртлари — ўзгаришлар кўзгусида

Миллий таълим концепциясини шакллантиришдаги муҳим масалалардан бири таълим-тарбия соҳасини ҳар томонлама етук мутахассислар билан таъминлашдир. Сир эмас, жамиятимизда бир неча ўн йиллар давомида олий таълимнинг асосий вазифаси мутахассис кадрларни тайёрлашдангина иборат, деб қаралди. Лекин мутахассисларнинг маънавий дунёси, ҳуқуқий ва сиёсий онги, малакаси, уларнинг жамиятга ҳамда мазкур таълим муассасига келтирадиган маънавий фойда ва манфаатлари ҳақида жуда кам бош қотирилди. Шу сабабли маҳорати етишмайдиган, ижодий изланишлардан йироқ, таълим ва тарбия, касб-ҳунар ишида нўноқ кишилар ҳам бу соҳага аралашиб қолдилар. Олий таълим тизимида йўл қўйилган бундай хато ва камчиликлар ижтимоий ҳаётимизда ўзининг салбий оқибатларини намоён эта бошлади. Айниқса ижодий ўқув юртларида йўл қўйилган бундай камчиликлар, мутахассислар тайёрлашдаги нуқсонлар, лоқайдликлар жамиятимизнинг маънавий ҳаётига, халқимизнинг руҳий дунёсига катта зарар келтириши табиий, албатта. Чунки ижодий ўқув юртлари ижод аҳлини — халқимизнинг маънавиятини юксалтирувчи, унинг руҳий дунёсини тарбияловчи, маданиятини шакллантирувчи, ўзлигини танитувчи ва оммани улуғвор ишларга йўналтирувчи, илҳомлантирувчи нодир истеъдод эгаларини етиштириб беришдек ўта нозик, масъулиятли вазифани адо этишини барчамиз яхши биламиз. Шунинг учун ҳам ижодий ўқув юртларининг бугунги кундаги аҳволини ўрганиш, унда йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш йўлларини топиш, етук мутахассисларнигина таълим-тарбия ишларига сафарбар этиш ва таълим-тарбия иши ўта долзарб масала эканлигини англаб етиш энг биринчи вазифамиздир.

Маълумки, биз узоқ йиллар давомида миллийлик, маънавий етуклик, руҳий баркамоллик каби миллатнинг миллий ва маънавий шаклланиши учун жуда зарур бўлган тушунчаларни тилимиздан, фикримиздан ва турмуш тарзимиздан бутунлай чиқариб ташлаб, унинг ўрнига сохта мафкуравий тушунчаларни ўзимизга ва ёшларимиз онгига сингдириб келдик.

Республикамиз мустақилликка эришгандан сўнг Президентимизнинг саъй-ҳаракатлари туфайли халқимиз ўз тараққиёт йўлини белгилаб олди. Турмушимизнинг барча соҳаларида ислоҳотлар ўтказиб, буюк келажак сари илк қадамлар ташладик. Лекин таълим-тарбия соҳасидаги оқсоқлик, номутаносиблик ҳозирги кунгача замоннинг, буюк имкониятларга эга бўлган халқимизнинг истак ва талабларига жавоб бера олмаяпти. Бу, Президентимизнинг Республика Олий Мажлиси IX сессиясида сўзлаган нутқида ҳам, яқинда «Тафаккур» журнали бош муҳаррири билан бўлган суҳбатда ҳам батафсил баён этилган. Шундай экан, бу борада нималар қилиш мумкин? Нималар қилса олий таълим, айниқса ижодий ўқув юртлари ишида ижобий ўзгаришларга эришиш мумкин?

Узоқ йиллардан буён уз луксиз уқтирилиб келинган «шаклан миллий ва мазмунан социалистик» дастурлар аллақачон ўз умрини яшаб бўлди. Унинг ўрнига шошма-шошарлик билан тайёрланган янги дастурлар ҳам ҳозирги кун талабларига жавоб бера олмайди. Дастурларда миллий ва умумбашарий қадриятлар ўзаро уйғунлашган тарзда ўз аксини топмоғи лозим. Республикамиз жаҳон ҳамжамиятига тўлиқ қўшилиши учун миллийлик билан бирга умумбашарий қадриятларни ҳам халқимиз онгига сингдирмоқ катта ижобий натижа бериши муқаррардир. Бундан ташқари, дастурлар ишлаб чиқиш учун республикадаги энг иқтидорли, малакали, тажрибали мутахассисларни жалб этиш, мазкур соҳа бўйича барча мутахассисларнинг фикр-мулоҳазаларини, таклиф ва маслаҳатларини ўрганиш ва янги дастурларни муҳокамага қўйиш ишларини мунтазам ташкил этиш лозим.

Иккинчидан, ўтиладиган фанлар бўйича дарсликлар ёзиш ва чоп этиш ишларини жадаллаштириш лозим. Дасрликлар ёзиш ишининг аҳамияти ва масъулияти ҳақида ҳам Президентимиз ўз нутқида жуда оқилона фикрларни илгари сурди. Табиий фанлардан кўра гуманитар ҳамда ижтимоий фанлар бўйича дарсликлар ёзиш бирмунча мураккаб ва оғир ишдир. Чунки бу фанлар ижтимоий ҳаёт билан, сиёсий ҳамда маънавий муҳит билан узвий боғлиқдир. Ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ҳар қандай ўзгариш, биз хоҳлаймизми-йўқми, бу фанларга ўз таъсирини ўтказади. Шунинг учун ҳам бу борада ривожланган чет мамлакатлар тажрибаларини ўрганиш, илмийлик, халқчиллик, тарихий ва мантиқийлик тенденцияларига қаттиқ риоя қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Учинчидан, олий таълим тизимида ишлаш учун махсус мураббийларни тайёрлаш ишлари муҳимдир. Афсуски, бу борадаги ишларимиз мутлақо қониқарсиздир. Олий ўқув юртларида, айниқса ижодий ўқув муассасаларида фаолият кўрсатаётган мураббийлар махсус курсларни тамомлаган, бундай олий даргоҳда ишлаш имтиёзига эга бўлган ҳужжатга эга бўлмоғи лозим. Маълум бир фан ёки бирор ижод тури бўйича номзодлик ёки докторлик даражасига эга бўлиш, бу — мураббийлик учун берилган даража эмас. Олимлик бошқа, мураббийлик бошқа. Мураббийлик алоҳида улкан маҳорат ва нозик истеъдод талаб қиладиган касбдир. Шунинг учун ҳам биз энг аввал мураббийлик касбини улуғлаш, унинг обрў-эътиборини кўтариш, уларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, талаб ва масъулиятини ошириш йўлларини излаб топишимиз лозим.

Тўртинчидан, ижодий ўқув юртларида ишлайдиган ўқитувчи мураббийларнинг малакасини ва касб маҳоратларини замон талаблари даражасида шакллантириб бориш учун малака ошириш жараёнини кенг ва мунтазам йўлга қўйиш керак. Ижодий ходимлар ва мураббийлар учун бу жуда муҳим ва аҳамиятли масаладир. Чунки, юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, ижод аҳлига таълим-тарбия бериш замон руҳи билан, маънавий ва ижтимоий муҳит билан чамбарчас боғлиқдир.

Бешинчидан, ижодий ўқув юртлари, ижодий муассасалар, маънавият, маърифат масканлари, таълим-тарбия ташкилотлариаро ўзаро узвий алоқани, ижодий ҳамкорликни, ҳамжиҳатлиликни йўлга қўйиш ишларини ташкил қилишдир. Бундай омил ижодкорларда ижодий руҳни, кайфиятни кўтариши, ўзаро тажриба алмашишни, ижтимоий жараёнларга, маънавий ва маърифий масалаларга ҳақчил ёндошишни таъминлаб туради.

Олтинчидан, «Таълим ҳақида»ги Қонунда кўрсатилганидек, олий ўқув юртида таълим жараёни бакалаврлик ва магистратура каби босқичларга бўлиниши, унда аспирантура ва докторантура босқичларини сақлаб қолиш ҳам мутахассис мураббийларнинг фаолиятини, масъулиятларини оширишни талаб этади. Шу билан бирга, ижодий ўқув юрти тегишли ихтисослик бўйича республикага керакли бўлган мутахассисларнинг миқдори, уларнинг яқин келажакда бориб ишлайдиган жойи ва талаб шарт-шароитлари ҳақида ҳам керакли маълумотларни тўплаши, яъни мазкур масала юзасидан тадқиқот лабораторияларига эга бўлмоғи лозим. Чунки олий ўқув юртлари етказиб бераётган мутахассислар миқдори билан турмуш талаб этаётган эхтиёжлар орасида мутаносибликнинг йўқлиги, аксарият ҳолда керагидан ортиқ мутахассисларни тайёрлаш, уларни келажакда ўз соҳалари бўйича иш топа олмаслик муаммосига дуч қилади ва сарфланган меҳнат ва маблағнинг беҳуда соврилишига сабаб бўлади. Энди бу жараёнга ҳам чек қўйиш вақти етди.

Бу ўринда ижодий ўқув юртларига кириш жараёнини йўлга қўйиш ҳам муҳим масала. Республикамизда бир неча йилдан буён кириш имтиҳонлари тест синови орқали олиб борилмоқда ва бу жуда ижобий натижа бермоқда. Лекин ижодий ўқув муассасаларида ўқувчиларнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, уларга билим, тажриба билан бирга юксак истеъдод ва туғма қобилият ҳам зарурдир. Шунинг учун ҳам бундай ўқув юртларига кириш учун ижодий имтиҳонлар қўйилган. Бу ҳам айни муддао иш. Лекин бозор сиёсатига ўтиш муносабати билан гоҳо иқтисодий тақчиллик рўй бериши аксарият ёшларда ижодий соҳадаги қобилиятларига бепарволикни туғдиряпти. Ижодий ўқув юртлари ижодий ҳис-туйғуси баланд ёшларни излаб топиш, уларни ўқишга жалб этиш, рағбатлантириш, қизиқтириш йўлларини қидириши лозим. Бундай мақсадларни амалга ошириш учун республикадаги қатор жамғармалар билан ҳамкорликда кўрик-танловлар ўтказиш ва унинг ғолибларини ўқув юртига ўқишга жалб этиш мақсадга мувофиқдир.

Л. ЯҲЁЕВА,
М.Уйғур номидаги Тошкент давлат Санъат институти ижтимоий-сиёсий фанлар кыафедраси мудири.

САВОБ

ҲАР КИМ ТОПГАНИНИ КЕЛТИРАДИ

деган гап роса топиб айтилган-да. Балки бу ҳам халқимизнинг ҳар бир нарсага беэътибор эмаслигини кўрсатар. Буюк ҳадисшунос Имом ал-Бухорий таваллудининг 1125 йиллиги тантанаси яқинлашган сари табаррук тўйига тўёна тайёрлаётганларнинг сони ошиб бормоқда. Улкан ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Шунингдек, ноширлару ижодкорлар ҳам бу хайрли ишга баҳоли қудрат улуш қўшишмоқда.

Каттақўрғон шаҳридаги А. Мажидий номли театр актёрлари томонидан Мамадали Эргашевнинг «Саодат йўли» драмасининг саҳна талқини устида иш бошланди. Саҳна кўринишлари орқали буюк алломанинг ҳаёти, ижоди, юксак, беназир инсоний фазилатлари акс эттирилади. Драмани режиссёр Зайниддин Омонов саҳналаштирмоқда.

Ҳали йиллар ўтиб, фахр билан эслаб юрамиз. Ахир буюк муҳаддис бобомизнинг тўйларидан келажак авлодларга ҳеч бир нарсага тенглаштириб бўлмас даражада мерос қолмоқда. Хартанг қишлоғида бунёд этилаётган таърифсиз зиёратгоҳ, китоблар, саҳна асарлари ва шу воқеа сабаб инсонлар қалбида яна бир бор жўш ўрган савобталаб ва иймонийлик ишлари бунга мисолдир.

Гули ЧЕҲРА,
«Халқ сўзи» мухбири.

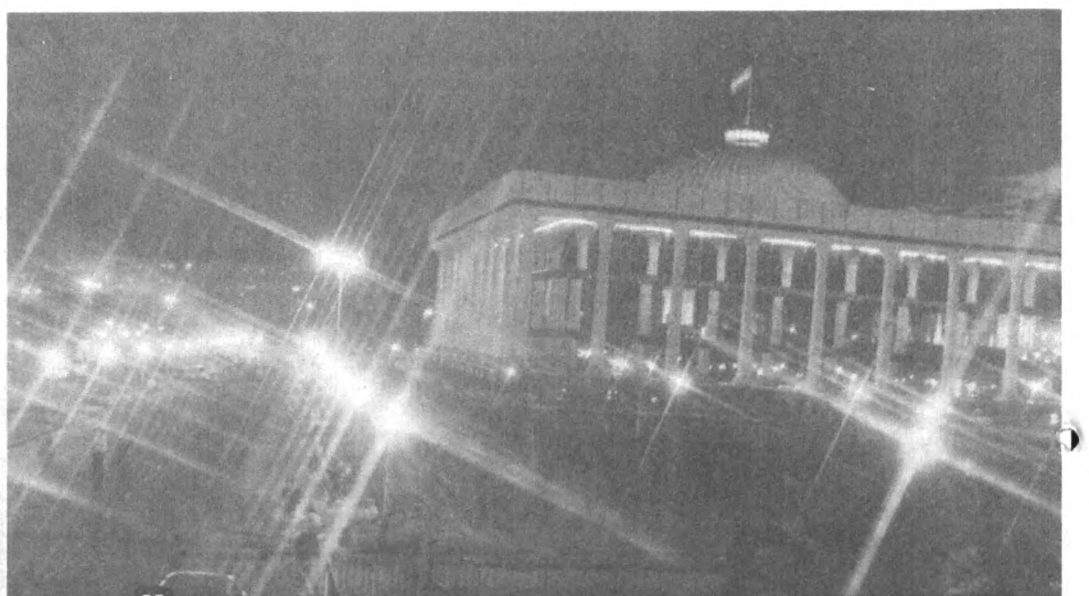

ПОЙТАХТНИНГ ТУНГИ ҲУСНИ

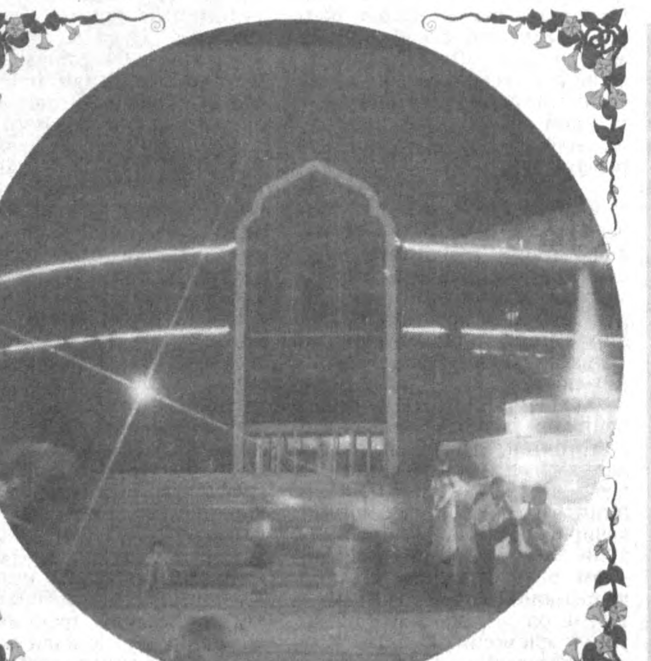

Нутқимизда бот-бот шаҳарнинг икки ҳусни бор деган ибора ишлатилади. Бу гапда жон бор. Биринчиси, унинг кундузги кўриниши бўлса, иккинчиси тунгисидир.

Пойтахтимиз кўчаларида тунда ҳеч сайр қилганмисиз? Электр чироқлари билан безанган гўзаллигидан баҳраманд бўлганмисиз? Унда мана бу суратларни кўринг-да, хулоса чиқаринг. Фикримизга сиз ҳам қўшилишингиз, шубҳасиз.

М. АМИН (ЎзА) олган суратлар.

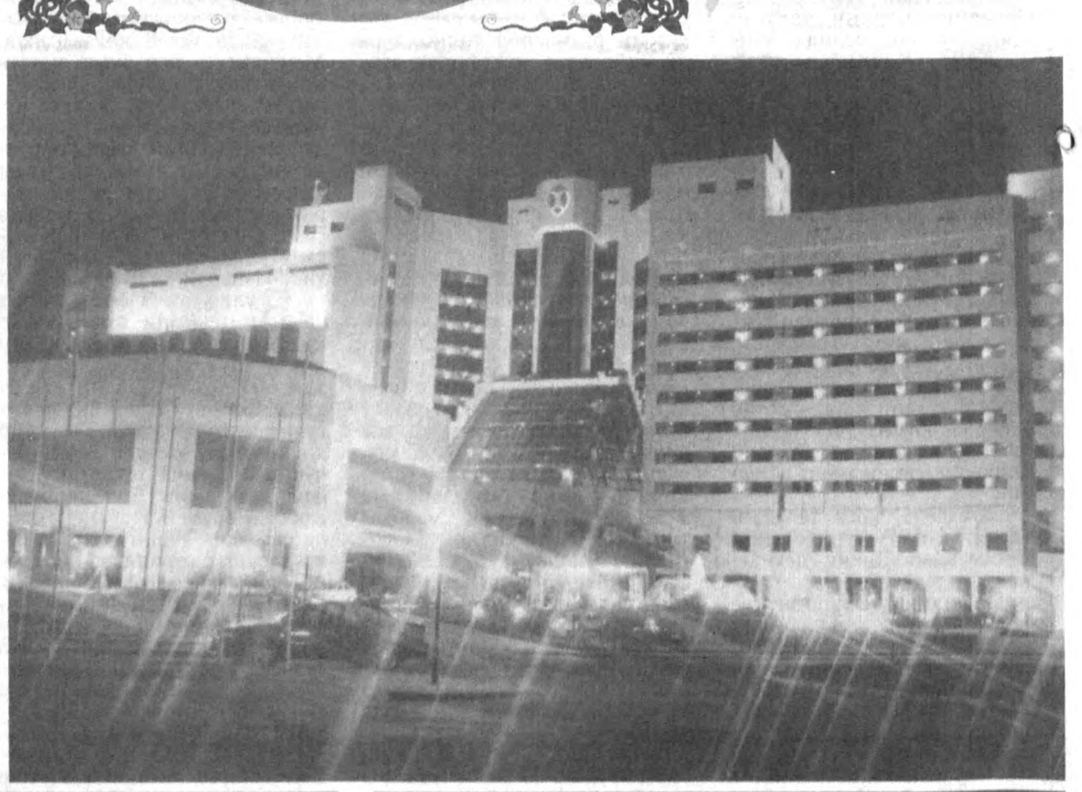

МУСТАҚИЛ ЭЛНИНГ БОЛАСИ

Қора кўзлари жавдираб боққан, тиллари бирам бийрон, биттаси жуда шўх-шодон, бошқаси-чи, турган-битгани тўполон — БОЛАЖОН! Сени яхши кўрмаган, чучук тил-ла айтган сўзларингни орзу қилмаган, тарвуз шираси-ю чанг ва ғуборга беланиб, шоколад тусига кирган лўппи юзларингдан қониб-қониб суймаган ким бор? Ҳали туғилмасингданоқ сенга атаб бири-биридан гўзал исмларни танлайдилар: Хуршид, Дилшод, Мадинабону, Ситора, Маҳбуба... Лўппи юзларингни ойга, кўзларингни юлдузга менгзашади, сенинг ўзингни қиёслаш учун эса бу ёруғ дунёда ўхшаш ҳеч бир хилқатни тополмайдилар: «Ўнта бўлса ўрни бошқа, қирқта бўлса қилиғи»...

Сени суйиб, бир-биридан чиройли атамалар тўқийдилар:

Дадасининг серкаси,
Ойисининг эркаси.
Қошлари қора қундуз,
Кўзлари чақноқ юлдуз.
Юзлари ширмой кулчадек,
Лаблари пишган олчадек.
Тишлари тизилган — дурдек,
Болам менинг... ғунчадек!

Ҳайрат тўла нигоҳи-ла ёруғ оламга боқаётган болакай! Тепангда тунларини тонгларга уласа-да, ҳеч нолимаган, эркаликларингни кўтаравериб сира чарчамаган онаизоринг-у сен учун керак бўлса Оймомони ҳам олиб беришга нарвон қидириб қоладиган отангнинг қайноқ меҳридан қониб, сенинг комил инсон бўлишинг учун жон куйдирган мустақил Ватанинг — Ўзбекистоннинг паноҳида атиргулнинг ғунчасидек яйраб вояга етаяпсан. Бир кун келиб сенинг ҳам ўйнаб ўйинга тўймаган болалик даврининг шамолдек учиб ўтиб кетару, катта ҳаётга қадам қўясан. Эҳтимол, Ватанинг довруғини оламга ёйган машҳур олим бўларсан ёки бирор дарди бедавонинг уруғини қирқувчи малҳам топиб «Луқмони Ҳаким» деган ном оларсан? Эҳтимолки, тунлари осмонга олтин нақш солиб, Мирзо Улуғбек бувангнинг юрагида ўчмас олов ёққан юлдузларга ишқинг тушиб, чексиз само сарҳадлари томон интиларсан?.. Ўсиб вояга ета борганинг сари ҳали кўп нарсани билиб оласан.

Мустақил элнинг эрка боласи! Ҳозирча бола экансан, болаликнинг барча шўхликлари-ю қувноқ саргузаштларга бой кунларидан завқ олиб яшагин. Жаннатмакон юртнинг ширин-шакар меваларига тўйиб, қайноқ офтобининг тафтидан қониб, мусаффо ҳавосидан баҳра олиб ўсгин, токи вужудинг соғлом, идрокинг ўткир бўлсин. Чунки сен Ватаннинг умид ғунчаси — Ўзбекистоннинг эртанги кунисан. Сен — мустақил элнинг келажагисан!

Муҳаббат ЙЎЛДОШЕВА.

ТУРФА ОЛАМ

ГИТАРАНИ ТАШЛАБ КЕТМАДИ

Илон ҳам мусиқани ёқтираркан. Ужгородлик Михаил Глеба деворда осиғлик гитарани елкасига илганча, ўртоқлари билан Карпат тоғлари бағрига отланди. Еб-ичишди, ашула айтишди. Ўйнашди. Хуллас, мириқиб дам олишди. Кетиш олдидан, кимнингдир яна мусиқа тинглагиси келиб қолди-ю ерда ётган гитарани 3-4 метр нарида турган Михаилга отди. Уям шартта илиб олди-ю, эндигина чала бошлаганди, тўсатдан бақирганча гитарани улоқтириб юборди. Аввалига ўртоқлари ҳангу манг бўлишди. Сўнгра, гитарадан ярми чиқиб, ҳамла қилишга ҳозир турган илонни кўришди-да, гап нимадалигини фаҳмлашди. Улар қанча ҳаракат қилишмасин, илон гитарани тарк этмади. Заҳарли экан. Шифокорлар уч кун деганда Михаилни ўзига келтиришди. Гитара ўрмонда қолди.

БОПЛАБ СОТДИ

«Виржиния» саёҳатчилар кемаси Сомалининг Магадишо портига келиб тўхтади. Сайёҳлар бир зумда ҳар томонга тарқаб кетишди. Орқада қолган америкалик машҳур географ Жорж Бантенни кекса сомалилик четга тортди. Ҳар жойида қора нуқталари бўлган йирик тухумни кўрсатди. Бу олтинтопар калтакесакники, уни одам қадами етмаган ғордан олганини тушунтирди. Бантен тухум ва у солинган идиш учун юз доллар тўлади. Ватанига қайтгач, дўстларига «ноёб» нарса келтирдим», деб мақтанди ва кўрсатди. Дўстларидан бири зоолог эди. Кўрдию «Сомалида оддий ғозлар шундай тухум қилади-ку», деганча кулиб юборди.

СПОРТ ОЛАМИДА

РОНАЛДОНИНГ РЕСТОРАНИ

Жаҳоннинг энг яхши футболчиси деб эътироф этилган бразилиялик Роналдо ресторан очмоқчи. У "Р-9" деб номланади. Бу ном футболчи исмининг биринчи ҳарфи ҳамда унинг футбол майкасидаги рақамдан олинган.

Ресторан уч қаватдан иборат. Биринчи қаватда ҳар қандай мижоз хоҳлаган таомни танаввул қилиши мумкин. Иккинчи қаватда рақс майдончаси жойлашган. Учинчи қават эса "ўта муҳим шахс"ларга мўлжалланган.

Роналдонинг ресторани шу йил 12 август куни Рио-де-Жанейрода очилади.

ФЕТИСОВ ХОККЕЙНИ ТАРК ЭТАДИ

Россиянинг энг кўзга кўринган хоккейчиларидан бири бўлмиш Вячеслав Фетисов хоккейни тарк этади. У охирги ўйинини 17 август куни "Спартак кубоги" мусобақаларида "Россия юлдузлари" жамоаси таркибида ўтказиш истагини билдирди.

9 йил аввал Фетисов рус хоккейчилари ичида биринчилардан бўлиб Американинг Миллий хоккей лигасида фаолият бошлаган эди. Шу йиллар ичида у икки марта Детройтнинг "Ред Уингз" жамоаси таркибида Стенли кубоги эгаси бўлган.

РОМАРИОНИНГ БОШИГА ТАШВИШ ТУШДИ

Бразилиялик футбол юлдузларидан бири Ромариони футболга умуман алоқаси бўлмаган муаммолар қийнамоқда. Гап шундаки, бразилиялик фотомодел Андреа Оливейра ўзининг икки ярим ёшга тўлган ўғли Габриел Жозефни Ромарионинг ўғли экани ҳақида гап тарқатиб, машҳур футболчига даъво қила бошлади.

Бундан тонган Ромарио ўз айбсизлигини исботлаш учун махсус экспертиза ўтказишни талаб қилмоқда.

САМПРАС ҲАМОН ПЕШҚАДАМ

Профессионал теннисчилар уюшмаси энг кучли теннисчиларнинг сўнгги рўйхатини эълон қилди. Унда ҳали ҳам америкалик Пит Сампрас биринчи ўринни эгаллаб турибди. Иккинчи ўринда — чилилик Марсело Салос. Яқиндагина иккинчи ўринни эгаллаб турган Майкл Чанг эса иккинчи ўнликдаги охирги ўринга тушиб қолди. Россиялик Александр Кафельников 8-ўринда турибди.

Сўнгги кунларда америкалик Андре Агассининг исми кўп тилга олинмоқда. Чунки у икки ҳафта давомида 18-ўриндан 11-ўринга чиқишга муваффақ бўлган.

(ЎзА).

ТАБИАТ ҚЎЙНИГА САЁҲАТ

Республика «Камолот» жамғармасининг Юнусобод туман бўлими ёшлар тарбиясига алоҳида эътибор бермоқда. Улар билан ишлашда йигит-қизларнинг турмуш тарзи, қизиқиш ва интилишлари ҳисобга олинаётир. Куни кеча туман маҳаллаларида яшовчи ёшлар, хусусан кам таъминланган оила фарзандлари учун шаҳар ташқарисидаги «Оқтош» дам олиш масканига саёҳат уюштирилди. Муайян дастур асосида ўтказилган табиат қўйнига саёҳатда «Уч қаҳрамон», «Оқибат», «Янгиариқ», «Юнусота» маҳаллалари ёшлари иштирок этдилар.

М. САТТОРОВ.

«Халқ сўзи» ва «Давр» газеталари таҳририятлари «Матбуот тарқатувчи» ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти Бош директори Рустам Қосимовга отаси

Саид ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Матбуот тарқатувчи» ёпиқ турдаги акциядорлик жамияти жамоаси шу корхона Бош директори Рустам Қосимовга отаси

Саид ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги ва ва «Ўзбектеатр» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд давлат мусиқа ва драма театрининг кекса санъаткори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист

Шукур САМАНДАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва ёру биродарларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси раҳбарияти ва жамоаси компаниянинг маркетинг, реклама ва транспорт бошқармаси бошлиги Ҳабибулла Ахтамович Ниязматовга укаси

Атҳам Ахтамович НИЯЗМАТОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ВА МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг етти йиллиги олдидан пойтахтимизнинг Навоий номли катта театри ёнидан ўтувчи Бухоро кўчаси 26 - уйда "Мусаввир" илмий ишлаб чиқариш маркази тасарруфидаги янги савдо-кўргазма фирма дўкони харидорларга хизмат кўрсатмоқда.

Ушбу дўконда халқ бадиий амалий санъати ва ҳунармандчилигига оид турли-туман антиқа буюмлар мавжуд.

Савдо-кўргазма фирма дўконимизга марҳамат! 844

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), А. Жабборов, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Пак (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, Л. Спиридонов, Р. Фарҳодий, И. Худоёров, И. Шоғуломов, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар бўлими 136-29-89, 133-07-48; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0249, 27714 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Ф. Санаев.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 22.45 1 2 3 4 5 6